

รายงานการประชุมวุฒิสภา
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ (สมัยสามัญ)
วันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒
ณ ที่ประชุมสภา

เริ่มประชุมเวลา ๑.๓๕ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๓๒ คน
ประธานวุฒิสภา : บัณฑิตวุฒิสภาประชุมครบองค์ประชุมแล้ว ผม

ขอเปิดประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ กระทั่งถาม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว คือ
การพิจารณาร่างข้อมติการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการ
วิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว

๘๖
ที่ บ๔๖/๒๕๒๒

วุฒิสภา

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๒

เรื่อง ขอม้งค์ับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างขอม้งค์ับก้งกล่าว ๑ ฉบับ

ความที่ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ขึ้นคณะ
หนึ่งเพื่อบกร่างขอม้งค์ับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ซึ่งกรรมาธิการ
คณะนี้ประกอบด้วย

๑. พันเอก กมล เรืองวุฒิ
๒. นายโกวิท บุญยัษฐิติ
๓. พลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ
๔. พันโท ชีรเดช มีเพียร
๕. พันเอก มุลศักดิ์ โพธิเจริญ
๖. พลเรือโท ประพัฒน์ จันทวีรัช
๗. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
๘. ร้อยเอก ละเมียน บุญยะมาน
๙. นายसानนท์ สายสว่าง
๑๐. นายสุชุม ธีระวัฒน์
๑๑. พลโท เหวียนู คิมบูรบรรจ

ที่ประชุมคณะกรรมาธิการได้เลือกนายसानนท์ สายสว่าง เป็น
ประธานคณะกรรมาธิการ และเลือก พันเอก กมล เรืองวุฒิ เป็นเลขานุการ

LIRT

คณะกรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการ โดยกร่างข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา
พ.ศ. เสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมา เพื่อให้โปรดนำเสนอสภา
พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
सानนท์ สายสว่าง
(นายसानนท์ สายสว่าง)
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

ร่าง
ข้อมัติการประชุมของวุฒิสภา

พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ และมาตรา ๔ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๒๒ วุฒิสภาจึงตราข้อมัติการประชุมของสภาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อมัติฉบับนี้เรียกว่า "ข้อมัติการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ."

ข้อ ๒ ข้อมัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ประธานวุฒิสภารักษาการตามข้อมัติฉบับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อมัติฉบับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานและรองประธานวุฒิสภา

ข้อ ๔ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคณะมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

LIRT

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก
 ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ก็ให้มีการลงคะแนนเลือกโดยการเขียนชื่อบนแผ่น
 กระดาษใบเดียวที่เจ้าหน้าที่จัดให้ส่งในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้น ในการออก
 เสียงลงคะแนน ให้เรียกสมาชิกตามลำดับอักษรชื่อให้ออกเสียงลงคะแนนเป็น
 รายคน ในการทรวนนับคะแนน ให้เลขาธิการรัฐสภาเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้า
 คนเป็นผู้ทรวนนับผู้ใดคะแนนสูงสุด เป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน
 หลายชื่อ ให้เลือกใหม่เฉพาะชื่อที่ได้คะแนน เท่ากันแต่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก
 ก็ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม

ข้อ ๕ ในการเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๔ มา
 ใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สภามีมติให้เลือกรองประธานสภาสองคน ให้เลือกรอง
 ประธานสภาคนที่หนึ่งก่อนแล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สอง

ข้อ ๖ เมื่อได้เลือกประธานและรองประธานสภาแล้ว ให้
 เลขาธิการรัฐสภารีบแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล
 เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานและรองประธานสภา
 แล้ว ให้เลขาธิการรัฐสภาส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังสภาผู้
 แทนราษฎรเพื่อทราบด้วย

ข้อ ๑๑ ให้มีการประชุมครั้งแรกภายในสิ้นวันนับแต่วันเปิด สมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของวุฒิสภา

การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามกำหนดที่สภาจะมีมติไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งการการประชุมครั้งใดก็ได้ เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่สมควรจะบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุม

ในกรณีที่ประธานสภา เห็นสมควรเรียกประชุม เป็นพิเศษก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๑๒ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อใดบอกกันในที่ประชุมแล้วจึงให้ทำหนังสือนัด เฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุม ให้นำหลักลงหน้าไม้น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๓ ให้ส่งระเบียบวาระประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานสภาจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ ๑๔ การจัดระเบียบวาระประชุม ให้บรรจุข้อคดีหรือเรื่องที่คณะรัฐมนตรี เสนอก่อนและให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งข้อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทู้ถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่น ๆ

LIRT

ในการชี้ที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระประชุมก็ได้

ในการชี้ที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องใดเป็นเรื่องด่วนไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระประชุมก็ให้จัดตามที่คณะรัฐมนตรีขอ

ข้อ ๑๕ ให้มีสัญญาณไว้สำหรับสมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อก่อนเข้าประชุมทุกครั้งและ เมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเหล่านั้นในที่ที่จัดไว้ เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้หยุดอยู่ในที่ประชุมขึ้นชั้นจนกว่าประธานจะไต่บัลลังก์

ข้อ ๑๖ เมื่อพ้นกำหนดการประชุมไปครึ่งชั่วโมงแล้ว สมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุมประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ข้อ ๑๗ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุม เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาตามข้อ ๔ และข้อ ๕ หรือเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น ในการชี้ที่ที่ประชุมจะต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น

ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเว้นแต่การลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผยตามข้อ ๒๐(๑)

ข้อ ๑๘ ในการประชุมสภา ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่ที่มีอยู่ในระเบียบวาระประชุมและต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะไต่ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๙ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวด้วยคำชี้แจงที่ประชุม ก็ให้ยกมือขึ้นพร้อมศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงขึ้นชี้แจงกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธาน

LIRT

ข้อ ๒๐ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดที่ประชุม ก็ให้
ประธานที่จารถาอนุญาต

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลง หรือ
ชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ เมื่อเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผย

ข้อ ๒๑ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมในปัญหาใด ๆ สังกัก
การประชุมเลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมใดตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิใดสิ่งอย่างใด ให้เลิกการประชุม

ข้อ ๒๒ รายงานการประชุมสภา เมื่อคณะกรรมการมาธิการตรวจ
แล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้สามฉบับ ณ สำนักงาน
เลขาธิการรัฐสภาไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุม ดังกล่าวให้
ตรงตามที่ เป็นจริงโดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการมาธิการ ถ้า
คณะกรรมการมาธิการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่น
คำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๓ รายงานการประชุมสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้
เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้วถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการมาธิการ
แก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภา
พิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้นคณะกรรมการมาธิการจะต้องแสดงข้อที่ประชุม
ถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๒๔ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้
ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมที่สภาได้รับรองแล้วแต่ประธานสภายังมิได้ลง
 ฝ่ามือชื่อไว้ เป็นหลักฐานหรือรายงานการประชุมที่สภายังมิได้มีการรับรองเพราะ
 ถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งหนึ่งในสามหรือเพราะเหตุที่สภาสิ้นสภาพไปให้
 เลขาธิการรัฐสภาบันทึกเหตุนั้นไว้ และเป็นผู้นับรองความถูกต้องของรายงาน
 การประชุมนั้น

ข้อ ๒๕ สภาอาจมีมติให้จกรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด
 หรือแค่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

ข้อ ๒๖ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติ
 ของสภา

ข้อ ๒๗ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัย
 หรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่ใดกล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้

ข้อ ๒๘ ให้เลขาธิการรัฐสภาจัดพิมพ์รายงานการประชุมสภา
 ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีมติของสภาให้เปิดเผยและข้อความ
 ที่ห้ามโฆษณา

ส่วนที่ ๒

การ เสนอญัตติ

ข้อ ๒๕ ญัตติทั้งหลายต้อง เสนอล่วงหน้า เป็นหนังสือขอประธานสภา และต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ขอบังคับนี้จะได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๐ ญัตติที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้ เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๑ ญัตติขอให้รัฐสภาตีความรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๔๑ ของรัฐธรรมนูญตราสมาชิก เป็นผู้ เสนอ ต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าสามสิบคน

ข้อ ๓๒ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้อง เสนอล่วงหน้าหรือ เป็นหนังสือ

(๑) ขอให้ปรึกษาเป็น เรื่องด่วน

(๒) ขอให้เปลี่ยนแปลงระเบียบวาระประชุม

(๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๕ หรือข้อ ๒๗

(๔) ญัตติทั้งกล่าวในข้อ ๓๓ ข้อ ๖๐ ข้อ ๖๑ ข้อ ๔๔ หรือข้อ

๑๔๑

(๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่ เห็นสมควร

ข้อ ๓๓ เมื่อที่ประชุมกำลังปรึกษาญัตติใคอยู่ ห้ามมิให้ เสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติใคต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใ้ชกฎตามมา

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระประชุมที่เป็น เรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อพิจารณาพรอมกัน

LIRT

(๓) ขอให้ส่งบัญชีรายชื่อไปยังคณะกรรมการพิจารณา เพื่อพิจารณา หรือขอ
ให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแสดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๖) ขอให้บันทึกอภิปราย

(๗) ขอให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายทั่วไป

(๘) ขอให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา

ผู้ติดตาม (๓) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) เมื่อที่ประชุมลงมติ
เห็นชอบตามที่เสนอแล้วห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้

ข้อ ๓๔ ญัตติตามข้อ ๓๓ (๖) (๗) และ (๘) ห้ามมิให้ผู้ใด
เสนอในคราวเดียวกันกับารอภิปรายของตน

ข้อ ๓๕ ญัตติ ตามข้อ ๓๓ (๘) ห้ามมิให้เสนอ

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติม

(๓) ในการ เปิดอภิปรายทั่วไป

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระ เปิดอภิปราย
ทั่วไปหรือให้ยกเรื่องขึ้นปรึกษา ญัตติ เติม เป็นอันตกไป

ข้อ ๓๗ ญัตติที่กอง เสนอลงหน้า เป็นหนังสือ สมาชิกผู้ เสนอและ
ผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อ ในญัตติที่ เสนอ

ข้อ ๓๘ ญัตติที่ ไม่ต้อง เสนอลงหน้า เป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองญัตติ
แสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นพร้อมศีรษะ

ข้อ ๓๕ การแก้ไขเพิ่มเติมมติที่ประชาชนสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

ข้อ ๔๐ ผู้เสนอมติอาจถอนมติของตนได้ก่อนถึงวันนัดประชุมพิจารณาญัตตินั้น แต่ถาถึงวันนัดประชุมแล้วจะถอนได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม

ข้อ ๔๑ การถอนคำแปรญัตติ จะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

ข้อ ๔๒ การถอนชื่อจากการเป็นผู้รับรอง หรือจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติได้ จะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประชาชนสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระประชุม

ข้อ ๔๓ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมหรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมายญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทน ต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประชาชนสภา

ข้อ ๔๔ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ประชาชนสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ข้อ ๕๕ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมการซึ่งได้ส่งความเห็นผู้รับมอบหมายจากกรรมการซึ่งได้ส่งความเห็นหรือผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้ส่งความเห็นแปรญัตติไว้ในชั้นกรรมการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ ๕๖ เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ ๕๕ ได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่ค้าน ข้อมกรทำได้โดยไม่ต้องสลับและมีให้มัน เป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๕๗ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้ร้องญัตติหรือผู้ร้องคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๕๘ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันของไม่พ้นเพื่อย วนเวียน ซ้ำซากหรือซ้ำกับผู้อื่นและห้ามให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านให้ประหลาดใจโดยไม่จำเป็น

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใสร้าย หรือเสียดสีบุคคลใดและห้ามมิให้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิก หรือบุคคลใดโดยไม่ว่าเป็น

ข้อ ๔๘ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้วประธาน จะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้ แม้จะมีไต่ถามข้อ ๔๘ ก็ตาม

ข้อ ๕๐ สมาชิกผู้ใดเห็นว่าการฝ่าฝืนข้อบังคับ อาจยื่นและยก มือขึ้นพนศีรษะเพื่อแสดงการประท้วง ประธานจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้ว ให้ประธานวินิจฉัยว่าให้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัย ของประธานดังกล่าวให้เป็นอันเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปราย พาดพิงถึง เรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

ข้อ ๕๑ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้

ข้อ ๕๒ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

(๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย

(๓) ที่ประชุมลงมติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายทั่วไป

(๔) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอันขึ้นปรึกษา

ข้อ ๕๓ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควร แล้ว จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๔ เมื่อการอภิปรายโดยยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก นอกจากในกรณีที่ประชุมจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึงให้ผู้นั้น สิทธิอภิปรายก่อน อภิปรายชี้แจงได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ประชุมจะ ลงมติ

LIART

ข้อ ๕๕ ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีขอมหมายให้บุคคลใด ๆ
อภิปรายแทนไม่ว่าการอภิปรายนั้นจะเป็นการแถลงข้อที่ประชุม การตอบข้อ
ซักถามของสมาชิก หรือการกล่าวอย่างอื่น

ข้อ ๕๖ ถ้าประธานให้สัญญาด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นสั้น ให้ผู้
ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันทีและให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอันประหลาดของสภา หรือกระแสดร้าวร้าว
ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมขึ้นฟังตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๕๗ ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ประธานขอให้ที่ประชุม
ลงมติ

ข้อ ๕๘ เสียงข้างมากตามมาตรา ๑๑๑ ของรัฐธรรมนูญนั้น
ในกรณีความเห็นของที่ประชุมมีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่
มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมมีเกินกว่าสองฝ่าย ให้ถือเอา
จำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

การออกเสียงชี้ขาดของประธาน ให้กระทำเป็นการเปิดเผยโดย
จะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๙ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย แต่
เมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่าสามสิบคนร้องขอให้กระทำเป็น
การลับ จึงให้ลงคะแนนลับเว้นแต่การออกเสียงชี้ขาดตามข้อ ๕๘ วรคสอง

ข้อ ๖๐ การออกเสียงลงคะแนนเปิด เผยวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มลงคะแนน (สัญญาไฟฟ้ปรากฏบนแผงแสดงตำแหน่งที่นั่ง) หรือยกมือขึ้นพร้อมกัน ตามที่ประธานกำหนด

(๒) ขึ้นยืน

(๓) เรียกสมาชิกตามลำดับอักษรชื่อให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควร เฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนโดยวิธีกลุ่มลงคะแนนนั้น ความปกติให้กระทำแบบใดทั้ง เวลากลุ่มจะกระทำแบบใด เวลากลุ่มใดก่อนเมื่อคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรวมกัน ไม่น้อยกว่าสามสิบคนร้องขอ

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๔ (๖) ของรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ได้ก่อนเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ ตามข้อ ๖๖

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หรือ (๒) นั้น ให้กลุ่มยกมือ หรือยืนอยู่ จนกว่าประธานจะไต่สั้งให้เลิกกลุ่ม เขามือลงหรือนั่งลงแล้วแต่กรณี

ข้อ ๖๑ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มลงคะแนน (สัญญาไฟฟ้ปรากฏบนแผงแสดงตำแหน่งที่นั่ง)

(๒) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จักให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย ✗ ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย ○

(๓) ผู้เห็นด้วยให้ลงเบี่ยสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้ลงเบี่ยสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้ลงเบี่ยสีขาว

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควร เฉพาะกรณี

ในการยกย่องลงคะแนนโหวตในความในข้อ ๒๐ วรรคสองและวรรคสามในข้อมติโดยอนุโลม

การที่จะให้ออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ให้เป็นอำนาจของประธานที่จะพิจารณา เห็นสมควร เว้นแต่จะมีผู้เสนอข้อมติให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งดังกล่าวข้างต้นและที่ประชุมอนุมัติและให้นำความในข้อ ๔ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒ ลำดับการลงมตินั้น โหวตมติในข้อที่สุดท้ายก่อนแล้วย้อนเป็นลำดับไปหาข้อที่ต้นแต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้เป็นเหตุใหม่ข้อที่ใดลงคะแนนและมีคะแนนเสร็จแล้ว เป็นอันเสียไป

ข้อ ๒๓ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

ข้อ ๒๔ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในการถือออกเสียงลงคะแนน เบ็ดเตล็ด อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จ หรือในการถือออกเสียงลงคะแนนฉบับ อาจลงคะแนนใดก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๒๕ เมื่อไ้คะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันทีถ้า เรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อมติบังคับกำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดก็ให้ประกาศควาว่า คะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้หรือไม่

ข้อ ๒๖ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่าสามสิบคนร้องขอให้การนับคะแนนเสียงใหม่ ก็ให้การนับคะแนนเสียงใหม่

การนับคะแนนเสียงใหม่ทั้งกล่าวในวรรคหนึ่ง เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับจะได้อำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีทั้งกล่าวในข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ ซึ่งอยู่ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๗ ผู้ใดที่ไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานตามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยผู้คดีนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้บังคับแก่ผู้คดีขอให้ความรัฐธรรมนูญผู้คดีที่เป็นร่างพระราชบัญญัติหรือร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับกำหนดให้ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

หมวด ๔

กรรมาธิการ

ข้อ ๒๘ ให้สภาตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา ขึ้นสิบเอ็ดคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมาธิการมีจำนวนสิบห้าคน คือ

- (๑) คณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์
- (๒) คณะกรรมาธิการการคมนาคม
- (๓) คณะกรรมาธิการการต่างประเทศ
- (๔) คณะกรรมาธิการการทหาร

LIRT

- (๕) คณะกรรมาธิการการปกครอง
 - (๖) คณะกรรมาธิการการศึกษาและวัฒนธรรม
 - (๗) คณะกรรมาธิการการ เศรษฐกิจและอุตสาหกรรม
 - (๘) คณะกรรมาธิการการ สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
 - (๙) คณะกรรมาธิการการ สวัสดิการ สังคมและการแรงงาน
 - (๑๐) คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม
 - (๑๑) คณะกรรมาธิการพิจารณา เปิดเผยรายงานการประชุมลับ
- หากมีความจำเป็น จะตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาคณะ
อื่นเพิ่มขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมาธิการสามัญได้เพียงคณะเดียว

ข้อ ๖๕ ในการ เลือกตั้งคณะกรรมาธิการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ
เสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดจำนวน แต่ให้เสนอได้ครั้งละหนึ่งชื่อ การ เสนอนั้นต้องมี
สมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

ในการ เลือกตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะ
รัฐมนตรี เสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนก กรรมาธิการทั้งหมด จำนวน
นอกจากนั้น ให้ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ เว้นแต่การ เลือกตั้ง
กรรมาธิการวินัยร่างพระราชบัญญัติ ให้เลือกตั้งจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ
เท่านั้น

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมาธิการให้เป็นไปตามวิธี
ที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๗๐ ในการประชุมคณะกรรมาธิการ ให้นำข้อบังคับเฉพาะ
ที่เกี่ยวกับการประชุมของสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIERT

ให้คณะกรรมการจัดการแต่ละคณะ เลือกตั้งประธานและเลขาธิการ
จากกรรมการในคณะนั้น ๆ

คณะกรรมการมีอำนาจสั่งกรรมการในคณะ เป็นคณะอนุกรรมการ
จัดการ เพื่อพิจารณาปัญหาใด ๆ ความแฉะจะมอบหมายได้

ข้อ ๑๑ การ เรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคล
ใด ๆ มาแสดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือ ใน
เรื่องที่เกี่ยวข้องสอบสวนหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธาน
คณะกรรมการหรือผู้ทำการแทน

ข้อ ๑๒ สมาชิก รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิ
เข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ แต่ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการ
ประชุมได้ ต้อง เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจาก
ประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๑๓ ภายใต้บังคับข้อ ๑๒ ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่ง
คณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ
จัดการ ใดตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้ เฉพาะที่
แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นความวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้
แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำแทนได้

ข้อ ๑๔ ให้เลขาธิการรัฐสภาประกาศกำหนดการประชุม คณะ
กรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภาและมีหนังสือแนบให้ผู้เสนอญัตติหรือ
ผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี หากเรื่องใดจะ
ก่อให้เกิดผลสืบมีบังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ต้อง
แจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ข้อ ๑๕ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการ
วิชาการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่คณะกรรมการ
ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการ
วิชาการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นกรณีพิเศษก่อนเสร็จ การพิจารณา
เรื่องนั้น

ข้อ ๑๖ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติ ของ
คณะกรรมการวิชาการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้ เพื่อขอให้สภาวินิจฉัย
ก็ได้

ข้อ ๑๗ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการ
วิชาการในข้อใด จะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้ เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๑๘ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภา
ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจงหรือแก้ไข
เพิ่มเติม เกี่ยวกับกรกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการ
จะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ ๑๙ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี
ควรทราบหรือควรปฏิบัติให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะ
กรรมการ เพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้
ประธานสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๕๐ ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมการข้าราชการไคกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้นกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาจะไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุม ให้ประธานสภารีบเสนอต่อที่ประชุม และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ใดที่กำหนดไว้ หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่น สุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ก่อนออกสมัยประชุมและคณะกรรมการมีอำนาจประชุมใดก็ตามข้อ ๔๑ ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ใดก็ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลังทั้งนี้ภายในวันรุ่งขึ้นข้อ ๑๐๐

ข้อ ๕๑ ห้ามมิให้คณะกรรมการไคค่าเป็นกิจการของสภานอกสมัยประชุม เว้นแต่

- (๑) ประธานสภาใครร้องขอและสภามีมติไว้ให้คณะกรรมการนั้นค่าเป็นกิจการนอกสมัยประชุมได้
- (๒) หลังจากปิดสมัยประชุมแล้ว ประธานสภาพิจารณาเห็นเป็นการจำเป็นหรือสมควร เพื่อประโยชน์แห่งกิจการของสภาและได้ขอให้คณะกรรมการนั้นค่าเป็นกิจการนอกสมัยประชุมในกรณีเช่นว่านี้ ให้ประธานแจ้งให้สภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

ข้อ ๕๒ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

- (๓) ถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งหนึ่งในสาม
- (๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม
- (๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการบริหารในคณะกรรมการบริหาร ใด
ว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแห่งสภาหรือประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้ง

หมวด ๕

การพิจารณาพระราชบัญญัติ

ข้อ ๔๔ ให้มีสารบบลงวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติจากสภา
ผู้แทนราษฎรและวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๔๕ การพิจารณาพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระ
ตามลำดับ

ข้อ ๔๖ การพิจารณาพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้
พิจารณาและลงมติว่ารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่เห็นชอบด้วย
กับสภาผู้แทนราษฎร

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง สภาจะให้
คณะกรรมการพิจารณาหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติหรือปัญหาใด ๆ เสีย
ก่อนก็ได้

ข้อ ๔๗ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่าง
พระราชบัญญัติ ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ ๔๔ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือกรรมาธิการ เติมนิติ

ตามปกติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมาธิการ เติมนิติจะกระทำไ้คือ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

ในการพิจารณาพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการ เติมนิตินั้นสภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ไ้

ข้อ ๔๕ ในกรณีพิจารณาพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งนั้น สภาจะให้คณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ไ้

ข้อ ๔๖ ในการพิจารณาพระราชบัญญัติซึ่งคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้า เป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการ ภายในกำหนดเจ็ดวัน นับแต่วันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะไ้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปร เป็นรายมาตรา

การแปรญัตติ เพิ่มเติมมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๔๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นโดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่า ไ้มีหรือไม่มี การแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และดำมีการแปรญัตติ มติของคณะ

กรรมการกิจการ เกี่ยวด้วยคำแปรญัตตินั้น เป็นประการใดหรือจะมีการส่งวนคำแปรญัตติ
ของผู้แปรญัตติ หรือมีการส่งวนความเห็นของกรรมการ กิจไ้ระบุไว้ใน
รายงานด้วย

ข้อ ๕๒ เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติและรายงานของ
คณะกรรมการกิจการตามข้อ ๕๑ แล้ว ให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อ ๕๓ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรม
การ เติมสภาให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการ
และประธานของที่ประชุมมีฐานะ เป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการ เติมสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้น
คณะกรรมการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาคว
รวมกันไปในตัว

ข้อ ๕๔ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการ
พิจารณาเสร็จแล้วให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยข้อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณา
เรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะด้อยค่าหรือข้อความห้ามการ
แก้ไขเพิ่มเติม หรือห้ผู้แปรญัตติส่งวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมการส่งวนความ
เห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมจะไ้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕๕ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๕๔ จนจบร่างแล้ว ให้สภา
พิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจ
ขอแก้ไขเพิ่มเติมด้อยค่าได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใหม่ได้ นอกจาก
เนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๕๖ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จ
แล้ว ให้สภาพิจารณาในลำดับสุดท้ายเป็นวาระที่สาม

LIRT

ข้อ ๙๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สาม ให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบด้วยหรือไม่ เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือถ้าในการพิจารณาในวาระที่สองได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ที่ประชุมลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม ในกรณีเช่นว่านี้ มติให้แก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่า ให้แก้ไขเพิ่มเติมตามที่ได้พิจารณาไว้ในวาระที่สอง และมติไม่แก้ไขเพิ่มเติม หมายความว่า สภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรโดยไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติม

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีกรอภิปราย

ข้อ ๙๘ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เมื่อสภามีมติเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ให้ประธานสภาแจ้งให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ

ข้อ ๙๙ ในกรณีสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ และสภาผู้แทนราษฎรได้แจ้งจำนวนกรรมาธิการ รวมกันมาให้ทราบแล้ว ให้ประธานสภาดำเนินการ เพื่อให้สภาตั้งกรรมาธิการร่วมกัน

เมื่อคณะกรรมาธิการร่วมกันได้รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่พิจารณาแล้ว ให้สภาพิจารณาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๐๐ สภาจะต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าการพิจารณาของสภานั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ประธานสภาดำเนินการเพื่อขอให้สภาผู้แทนราษฎรขยายเวลาออกไปเป็นพิเศษ

หมวด ๖

การพิจารณาพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๐๓ (๑) และ (๓)

ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๐๑ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๒ และข้อ ๑๐๓ การพิจารณาพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๐๓ (๑) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ให้นำความในหมวด ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐๒ ในการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ให้ที่ประชุมพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งพระราชบัญญัตินั้น และในการพิจารณาในวาระที่สามให้ที่ประชุมลงมติว่าสมควรประกาศใช้ เป็นกฎหมายหรือไม่

ข้อ ๑๐๓ ในการพิจารณาพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๐๓ (๑) ของรัฐธรรมนูญในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมตั้งคณะกรรมการสมาชิกาวินิจฉัยคณะหนึ่งมีจำนวนสี่ถึงเจ็ดคน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง เป็นผู้พิจารณา

หมวด ๗

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๐๔ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการพิจารณาพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ เว้นแต่การพิจารณา การออกเสียงและการลงมติของเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕๔ ของรัฐธรรมนูญ

LIRT

หมวดที่ ๘
การตั้งกระทู้ถาม

ข้อ ๑๐๕ การตั้งกระทู้ถาม ให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยมีข้อความ เป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และให้ระบุด้วยว่า จะให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา หรือจะให้ตอบในที่ประชุมสภา

ข้อเท็จจริงใด ๆ ที่อ้างประกอบกระทู้ถาม ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้อง แมจะมีใครยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถาม ก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบก็ให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

คำถาม ข้อเท็จจริงที่อ้าง ตลอดจนคำชี้แจงประกอบ ต้องไม่พึมพำ วนเวียนซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นห่าของอภิปราย

ข้อ ๑๐๖ กระทู้ถามแต่ละกระทู้หนึ่ง ให้ตั้งถามและซักถามได้แต่เพียงคนเดียว

ข้อ ๑๐๗ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเชิงประชศ เสียศีล หรือแกล้งใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เป็นการให้ออกความเห็น
- (๕) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (๖) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
- (๗) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับกิจการงาน

ในหน้าที่ราชการ

LIRT

ข้อ ๑๐๘ ให้นำบทตามข้อ ๑๐๗ (๓) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีบท ให้นำถามครั้งนั้นได้ เปลี่ยนแปลงไปจาก เมื่อตั้งกร ำถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๐๙ กรณีที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดินหรือมีเหตุจาก เงินที่ความจำเป็นรีบด่วนในอันที่จะรักษาความปลอดภัยสาธารณะ หรือป้องกัน ภัยพิบัติสาธารณะหรือกระทบกระ เทือนต่อความสงบ เรียบร้อยหรือศีลธรรมหรือ เสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือกระทบกระ เทือนต่อสัมพันธไมตรี ระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีรัฐมนตรีควร จะต้องรีบชี้แจงหรือดำเนินการ โดยทันทีทันใด จะตั้งกร ำถามควนก็ได้

ข้อ ๑๑๐ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่า กร ำถามใดที่สมาชิกตั้งถามมา เป็นหรือไม่เป็นกร ำถามตามข้อ ๑๐๘ ข้อ ๑๐๙ ข้อ ๑๐๙ หรือข้อ ๑๐๙

การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นประการใด ให้เลขาธิการ รัฐสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกร ำถามทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับกร ำถามนั้น

ข้อ ๑๑๑ ให้ประธานสภาจัดส่งกร ำถามไปยังรัฐมนตรีซึ่ง เกี่ยว ข้องและโดยปกติให้บรรจ ข้าราชการเป็ยวาระประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่ง ไป แต่ในกรณีที่ เป็นกร ำถามควนให้ประธานสภารับจัดส่งกร ำถามไป ยัง รัฐมนตรีซึ่งเกี่ยวข้อง และให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนดจะให้ผู้ตั้งกร ำถามตาม เรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดังกล่าวนี้ ให้ประธานสภา คำนึงถึงความสำคัญอง เหตุการณ์และความสนใจของประชาชน ซึ่งควรจะได้ ทราบโดยมีจจุบันนั้นเป็นหลักพิจารณา

ข้อ ๑๑๒ เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกรทูลถาม ให้ประธานอนุชกตให้ถามตามลำดับ

ถ้ามีกรทูลถามควน ให้ประธานอนุชกตให้ถามก่อนกรทูลถามที่มีใช้กรทูลถามควน

ถ้ามีกรทูลถามควนหลายกรทูล ให้ประธานอนุชกตให้ถามก่อนหลังตามทีประธานเห็นสมควร

ในการถาม มีให้ชี้แจงหรืออ่านคำชี้แจงประกอบด้วย

ข้อ ๑๑๓ ผู้ตั้งกรทูลถามมีสิทธิถอนกรทูลถามได้

เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับกรทูลถาม ถ้าผู้ตั้งกรทูลถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้ถือว่าได้ถอนกรทูลถามนั้น

ข้อ ๑๑๔ เมื่อรัฐมนตรีได้คอบแล้ว ผู้ตั้งกรทูลถามมีสิทธิชกถามใค้อีกสำครั้ง เว้นแต่จะขอชกถามคอบไปเพราะคำคอบยังไม่หมดคประเด็น และประธานอนุชกต

ในการชกถามนั้น ผู้ตั้งกรทูลถามมีสิทธิชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบด้วยเท่าที่จำเป็น

ข้อ ๑๑๕ รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการคอบกรทูลถามในที่ประชุมก็ได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุม และให้กำหนดว่าจะคอบใคเมื่อใค

ข้อ ๑๑๖ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาเฉพาะกรทูลถามไม่เกินหนึ่งชั่วโมง

ในการนี้เวลาที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งไม่เพียงพอ ประธานจะสั่งขยายเวลาออกไปอีกก็ได้

ข้อ ๑๑๓ ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มิให้ยกกระทู้ถามคนเดียวก่อนถามเกินกว่าหนึ่งกระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ ๑๑๔ กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังไม่ตอบ ให้เป็นอันระงับไปเมื่อคณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

หมวด ๔

การแถลงนโยบายและการเปิดอภิปรายทั่วไป

ส่วนที่ ๑

การแถลงนโยบาย

ข้อ ๑๑๕ เมื่อคณะรัฐมนตรีขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุมเป็นเรื่องด่วน

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้ประธานดำเนินการให้สมาชิกซักถาม และอภิปรายรวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมจะได้มีมติให้ซักถามและอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ไป

ข้อ ๑๒๐ สมาชิกมีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุนและคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถที่จะบริหารให้สำเร็จผลตามนโยบาย

ในการนี้ อาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ด้วยก็ได้

LIRT

ข้อ ๑๒๑ เจาะแค้นคณะรัฐมนตรี เท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบ
ข้อซักถามหรือข้อค้านของสมาชิก

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ซักถามหรือคัดค้านที่ละ
คน เป็นลำดับไปหรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๒๒ การ เสนอญัตติให้ปิดอภิปราย ต้องมีสมาชิกรับรองไม่
น้อยกว่าสามสิบคน

ข้อ ๑๒๓ ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้วให้
นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

การ เปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็นของสมาชิก

ข้อ ๑๒๔ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้การ เปิดอภิปรายทั่วไป ใน
ที่ประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๕๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุคำขอ
เข้าระเบียบวาระประชุม เป็น เรื่องด่วน

สมาชิกทุกคนมีสิทธิอภิปรายให้ความคิด เห็นในปัญหาเกี่ยวกับ การ
บริหารราชการแผ่นดินแก่คณะรัฐมนตรีตามที่ขอให้การ เปิดอภิปรายทั่วไป

ข้อ ๑๒๕ การอภิปรายให้เป็นอันยุติ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอหรือ
เมื่อสมาชิก เสนอญัตติให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายทั่วไป หรือ เสนอให้ปิด
อภิปรายโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคนและที่ประชุมอนุมัติ

ข้อ ๑๒๖ ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้
แล้วให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

LIRT

ส่วนที่ ๓

การ เมืออภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

ข้อ ๑๒๗ เมื่อประธานสภาได้รับญัตติ ตามมาตรา ๑๓๗ ประกอบ
กับมาตรา ๒๐๓ ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้รีบแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี และให้
บรรจุนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๒๘ การอภิปรายในญัตติตามความในข้อ ๑๒๗ นั้น สมาชิก
ย่อมกระทำไต่ทั้งในทางสนับสนุนหรือคัดค้าน

ข้อ ๑๒๙ การตอบข้อซักถาม ให้นำความในข้อ ๑๒๑ วรรคสอง
มาใช้ และในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความใน
หมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การที่จะให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายทั่วไปหรือเสนอ ให้เปิด
อภิปรายนั้น ให้นำความในข้อ ๑๒๕ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๓๐ เมื่อการ เปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง โทษมิใช่ความผิด
ให้ผ่านระเบียบวาระเปิดอภิปรายนั้นไป ให้ประธานสภานักประชุม เพื่อลงมติไว้วางใจ
หรือไม่ไว้วางใจภายในสามวันนับแต่วันที่การ เปิดอภิปรายทั่วไปสิ้นสุดลง

หมวด ๑๐

การแต่งตั้งบุคลากรรัฐธรรมนุญ

ข้อ ๑๓๑ ในการแต่งตั้งบุคลากรรัฐธรรมนุญจากผู้นั่งคุกขุขี้โดย
รัฐสภานั้นให้ดำเนินการเลือกโดยนำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๑

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๓๒ ที่ประชุมสภาขอม เป็นที่เคารพ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำ
การใดในที่ประชุมโดยขาดการวะหรือก่อกวนความสงบ เรียบร้อยของที่ประชุม

ข้อ ๑๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจ เคื่อนห้ามปราม
ให้ถอนคำพูดห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม
หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม ครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งใหญ่ใคออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นช้ช้ขึ้น
ประธานมีอำนาจ สั่งสารวัตรรัฐสภา รองสารวัตรรัฐสภา หรือเจ้าหน้าที่รักษา
ความปลอดภัย ให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ ๑๓๔ การรักษาระเบียบและความสงบ เรียบร้อย ในส่วนที่
เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภา หรือเข้าฟัง
การประชุมของสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคล เข่นวามันั้น และการโฆษณาขอ
ความ เกี่ยวควยการประชุมปรึกษาของสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภา
วางไว้

LIRT

หมวด ๑๒

การรับเงินประจำตำแหน่ง
และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ข้อ ๑๑๕ สมาชิกผู้ใดมีความจำเป็นไม่อาจมาประชุมตามกำหนด
ได้ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อเลขาธิการรัฐสภาเพื่อทราบ การแจ้งโดยปกติให้แจ้ง
ก่อนกำหนดประชุม

สมาชิกผู้ไม่มาประชุมตามกำหนดโดยมิได้แจ้งให้เลขาธิการรัฐสภา
ทราบตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าขาดประชุม

ความในสองวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับ ในกรณีที่มีสมาชิกไม่มาประชุม
เนื่องจากการปฏิบัติกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับสภา

ข้อ ๑๑๖ สมาชิกผู้ใดขาดประชุม การรับเงินประจำตำแหน่งให้
เป็นไปตามเกณฑ์ ต่อไปนี้

(๑) ขาดประชุมเกินหนึ่งในสี่ของจำนวนวันที่มีการประชุมในสมัย
ประชุมนั้น ให้ลดเงินประจำตำแหน่งลงเฉพาะวันที่เกินวันละสามร้อยบาท

(๒) ขาดประชุมตลอดสมัยประชุม ให้งดจ่ายเงินประจำตำแหน่ง
ในระหว่างสมัยประชุมนั้น เสียทั้งสิ้น

ข้อ ๑๑๗ สมาชิกผู้ใดถูกจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลลงโทษจำคุก
ให้งดจ่ายเงินประจำตำแหน่งระหว่างวันที่ถูกจำคุก แต่เมื่อคดีถึงที่สุดผู้นั้นไม่ถูก
จำคุกโดยคำพิพากษาก็ให้จ่ายเงินหนึ่งครั้งในวันนั้นให้

LIRT

ข้อ ๑๓๘ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะของสมาชิกหรือกรรมการให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินอัตราของผู้ดำรงตำแหน่งที่เทียบเท่าอธิบดี คำนวณแห่งกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ข้อ ๑๓๙ การเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าพาหนะ ให้ยื่น เบิกขอเลขาธิการรัฐสภาตามแบบ โดยสมาชิกหรือกรรมการผู้เบิกจะต้องลงลายมือชื่อรับรองว่าใช้จ่ายไปจริงตามที่เบิกนั้น ทั้งนี้ จะมีใบสำคัญในการจ่ายแนบมาพร้อมกับการเบิกนั้นหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๑๔๐ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาสั่งจ่ายเงินที่เบิกจ่ายตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑๓

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๔๑ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิก เสนอญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน ให้งัดข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นการชั่วคราว เฉพาะกรณี และที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ก็ให้งัดข้อใด

ข้อ ๑๔๒ ถ้ามีญัตติที่จะตั้งความชอบบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัยและเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียง ไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าควินิจฉันทน์เป็นเด็ดขาด

LIRT

การขอให้ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำโดย
ประธานขอปรึกษาหรือสมาชิก เสนอญัตติใดเมื่อสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน
ข้อ ๑๔๓ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ต้องเสนอเป็นญัตติโดย
มีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ ให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็น
ข้อและต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔๔ ในกรณีที่สมาชิกร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมี
พระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๑๕ ของ
รัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันนับแต่วันที่ได้
รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้ว
ให้แจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและคณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๔๕ ในกรณีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาต
หรือไม่อนุญาตให้มีการจับหรือคุมขังหรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวน
ในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๑ วรรค
หนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาอนุญาตหรือไม่
อนุญาตให้มีการพิจารณาคดีอาญาที่สมาชิกถูกฟ้องในระหว่างสมัยประชุมตาม
มาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุม
เป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๔๖ การที่สภาจะประชุมปรึกษาในเรื่องการร้องขอ ให้
ปลดยสมาชิก ซึ่งถูกคุมขังอันเป็นการร้องขอตามมาตรา ๑๒๓ ของรัฐธรรมนูญ
นั้น จะกระทำใตขอเมื่อประธานสภาขอปรึกษาที่ประชุมหรือสมาชิก เสนอญติกร
พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระประชุม เป็นเรื่อง
ด่วน

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๔๗ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบถึงการใตที่ใตกระทำเสร็จไปแล้ว
ก่อนใตข้อบังคับนี้ส่วนการใตที่ยังกระทำค้างอยู่ ให้คำใตการใตไปตามข้อ
บังคับที่ใตอยู่ก่อนวันใตข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ใตใตไม่ขัดกับหมัญติกรของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๔๘ ให้กรรมาธิการในคณะกรรมาธิการสามัญประจำสภา
ทุกคณะพ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการ เมื่อมีการตั้งกรรมาธิการสามัญตามข้อ ๒๕
แล้ว เว้นแต่คณะกรรมาธิการสามัญประจำสภาคณะใตมีการใตที่ยังกระทำค้าง
อยู่ใตคำใตใตการใตใตจนกว่าจะใตเสร็จ

ประกาศ ณ วันที่พ.ศ.

.....

ประธานวุฒิสภา

ขอเชิญคณะกรรมการธิการ เข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการ ธิการ ประจำที่)

ประธานวุฒิสภา : ก่อนที่เราจะประชุมกันต่อไปผมขอเรียน
ให้ที่ประชุมทราบว่าวันนี้เรามีแขกผู้มีเกียรติมาเยี่ยมแล้วก็มีมาทั้งการประชุมของ
เราด้วย

คณะสมาชิกวุฒิสภาออสเตรเลีย จำนวน ๖ คน คือ มิสเตอร์
ดักกลาส บอร์สกอต (Mr. Douglas Borr Scott) รองประธานวุฒิสภาของ
ประเทศออสเตรเลีย มิสเตอร์ รีจินัลด์ บิสฮอป (Mr. Reginald Bishop)
กับ มิสเตอร์ เดวิดจอห์น แฮมเมอร์ (Mr. David John Hamer) สมาชิก
วุฒิสภาของออสเตรเลีย กับ มิสเตอร์ จอห์น ฟรานซิส คอตเตอร์ (Mr. John
Francis Cotter) กับ มิสเตอร์ อัลเบิร์ต วิลเลียมเจมส์ (Mr.
Albert William James) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของออสเตรเลีย

ฉะนั้น ผมขอเชิญชวนท่านสมาชิกทั้งสองฝ่ายพร้อมมือครับ

(สมาชิกในที่ประชุมพร้อมมือ)

ประธานวุฒิสภา : ขอไปขอเชิญประธานคณะกรรมการ
แถลงครับ

นายसानนท์ สายสว่าง (ประธานคณะกรรมการ) : ท่าน
ประธานที่เคารพท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คณะกรรมการวิสามัญกร่างข้อ
บังคับการประชุมวุฒิสภา ซึ่งสำนักได้แต่งตั้งและมอบหมายให้ไปทำงาน คณะ
กรรมการทั้งหมดได้พิจารณาข้อบังคับเก่า ๆ เอามารวบรวมเป็นข้อบังคับที่
ยกวางขึ้น และได้อาศัยเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาให้ความร่วมมือไปรวบรวมและ
ยกวางมาคณะกรรมการคณะนี้ได้พิจารณาเสร็จตามที่ปรากฏอยู่ในมือของท่าน
แล้ว แต่อย่างไรก็ตามข้อบังคับนี้เพียงแค่นยกวางปัญหาขึ้นสภาจะต้องรับร่าง

LIRT

ไปพิจารณา แล้วทั้งคณะกรรมการวิสามัญอีกคณะหนึ่งไปพิจารณาจริง แล้ว
หาสมาชิกทุกคนมีสิทธิที่จะแปรญัตติข้อแก้ไขเพิ่มเติมข้อหนึ่งข้อใดก็ได้คณะนั้นการ
ยกرائงนี้ก็พยายามรวบรวมพร้อมกันที่แล้ว ๆ มาให้ที่ผู้ที่จะได้แต่อย่างไร
ก็ตามก็อาจจะต้องมีกรแก้ไข เปลี่ยนแปลงไปตามภาวการณ์ของคณะกรรมการวิสามัญ
ชุดใหม่ที่จะรับหน้าทีต่อไปหวังว่าท่านจะได้พิจารณาเป็นหลักการนี้ด้วยดี

ประธานวุฒิสภา : ในชั้นรับหลักการนี้ผมก็เห็นว่าเราจะ
พิจารณาตามประเด็นที่ทำมาเหมือนกับการรับร่างพระราชบัญญัติ คือหาสมาชิก
อาจจะอภิปรายได้ เพราะถ้าว่ารับไว้พิจารณาที่คณะกรรมการวิสามัญไป
พิจารณาก็ครั้งหนึ่ง ในชั้นแปรญัตติที่สมควรจะประนีประนอมให้เป็นไปใ
นอำนาจเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อว่าการประชุม
รวมจะได้มีผลดีสำหรับในชั้นนี้ ท่านผู้ใดมีความคิดความเห็นอย่างไรครับในชั้น
รับหลักการ เชิญครับ

นายธรรมบุญ อัครพิสิ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ธรรมบุญ อัครพิสิ กระผมอยากจะขอความกรุณาทราบ เรียน เสนอหากร รมชาติกร
ในชั้นนี้ แล้วที่ในชั้นกรรมาธิการวิสามัญที่จะตั้งขึ้นใหม่ที่จะทำการแปรญัตติใน
เรื่องเหล่านี้ไว้เป็นข้อสังเกต คืออย่างจากบทเรียนที่เรามีการประชุมร่วม เมื่อ
วันก่อนนี้ ได้มีการ เลือกตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้น และในการตั้งคราวนั้นตาม
ปกติแล้วในทางปฏิบัติตามจารีตประเพณีหรือมารยาทที่ถูกต้อง ทางท่านจะขม
เฉพาะรัฐบาล เท่านั้นเองที่จะตั้งบุคคลภายนอก เข้ามา เป็นกรรมาธิการวิสามัญ
แต่สมาชิกนั้นโดยปกติก็จะเสนอสมาชิกด้วยกัน เป็นกรรมาธิการ แล้วโดยเฉพาะ
อย่างนี้ในการที่ เสนอนั้น เราก็ไม่เคยมีบทบัญญัติใด ในชั้นบังคับหรือใน เอกสาร
อื่นใดของรัฐบาลที่กำหนดระบุว่า ผู้ที่จะเสนอใครแก่รัฐบาลจะเป็นบุคคลภายนอก
นั้นมิใช่แต่เป็น เพียงที่มา สมาชิก แต่ควรจะต้อง เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ เป็นที่ยอมรับ

LIRT

อย่างน้อยก็ตามมา เป็นกรรมาธิการในทางสภาผู้ค้ควรจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ถูกต้อง เป็นที่ยอมรับที่จะทำหน้าที่ทางสภาได้ อย่างเช่นสมมุติว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในเรื่องออกเสียง เลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งก็ได้มีผู้ออกความเห็นแย้งขึ้นมา แต่ก็มีผู้ที่มีความไปข้างองว่าเมื่อมิได้เป็นสมาชิกแล้ว ก็พึงไ้ ซึ่งเรื่องนั้น ๆ กระผมก็พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นเรื่องที่มีลึกลับจะเป็นการกล่าวที่ไร้สิทธิที่ความมากเกินไป โดยไม่เกรงใจสมาชิกสภาผู้เกียรติที่หนึ่งประชุมรวมกัน เป็นการตีความข้างเดียว เพราะถ้าเรามองมุมกลับ ถ้าผู้ที่ไม่ใช่เป็นสมาชิกก็มีสิทธิ มีโอกาสได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมาธิการได้อย่างเขาว่าแล้ว กระผมก็ยังสงสัยอยู่เหมือนกันว่า ถ้าเกิดมีพรรคใดเสนอคนที่เห็นโรคเรื้อน เขามาเป็นกรรมาธิการ เพราะว่ามีสมาชิกก็ยอมเป็นได้ หรือว่าเสนออดีต ส.ส. ซึ่งความจริงก็เคยผ่านสภามาแล้ว แต่เวลานี้ถูกจำคุกอยู่ต่างประเทศ เขามารวมกันถ้าอะไรอื่นอะไรต่าง ๆ เหล่านั้น เขามาแล้วสภาจะยอมรับหรือไม่ เพียงแต่ว่ามีได้ เป็นสมาชิก เท่านั้นหรือหรือเสนอให้มีเข้ามาเป็นกรรมาธิการ เพราะว่ามีได้ เป็นสมาชิกแล้วจะต้องยอมรับตั้งนั้นหรือ เพราะฉะนั้นกระผมรู้สึกว่ เมื่อก่อนนั้นเขาคิดว่านั้น ก็ได้ผ่านไปโดยลักษณะที่ผู้ใดสมาชิกหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเองมีความซื่อสัตย์ใจอยู่เป็นอันมากในการที่มีสมาชิกบางท่านหรือบางพรรคไปตีความในวงนั้นในสภาที่ทรงเกียรติ คือเป็นการมิใช่ถูกสมาชิกของพรรคตัวเอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยกัน ซึ่งมีความสามารถและไมเอา แต่ยังเป็นกรรมาธิการที่ประชุมรวมกันของรัฐสภา ซึ่งเขาก็มีความคิดเห็น เพียงแต่ว่าความคิดเห็นของสามัญชนแล้ว เขาก็จะไม่ทำดังนี้มิใช่แต่เพียงความคิดเห็นจะเป็นสมาชิกสภาผู้เกียรติ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่า เป็นเหตุที่เราน่าจะพิจารณาดูอย่างกับนี้ให้ถ่องถ้วน เพราะว่าในการประชุมร่วมกันนั้นต้องอาศัยข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภาคั้งนั้นข้อบังคับนี้จะ เป็นหลัก

กระผมก็อยากจะกราบเรียนเป็นข้อสังเกตไว้ว่า คิวหรือไม่ว่าเราจะระบุไป
 อย่างเช่น เติมไปแม่แค่นี้ เกี่ยวเท่านั้นเอง อย่างในข้อ ๒๕ ว่า ในการเลือก
 ตั้งกรรมาธิการนั้น สมาชิกแต่ละคนที่มีสิทธิเสนอชื่อได้โดยไม่จำกัดนั้น เราเติม
 แค่ว่า "สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้โดยไม่จำกัด" แล้วส่วน
 ในเรื่องรัฐบาลนั้น เราก็ปล่อยเป็นมารยาท เพราะตามที่เป็นมาแล้วรัฐบาลก็ไม่
 เคยเสนอใครเป็นที่ครหาแก่สภา เพราะว่าสภาเองก็มีสิทธิที่จะหักทวงได้ แต่
 ในทางปฏิบัติเท่าที่กระผมอ่านข้อบังคับการประชุมและระเบียบวาระอะไรต่าง ๆ
 เอกสารการประชุมก็ไม่เคยปรากฏว่ามีสภาไปหักทวงรัฐบาลในการแต่งตั้งบุคคล
 ภายนอกมาเป็นกรรมาธิการวิสามัญเลย เพราะฉะนั้นในข้อนี้กระผมก็อยากจะ
 กราบเรียนเป็นข้อสังเกตว่า เราไม่นับพหุและศักดิ์ศรีพอสมควร และก็ควร
 จะเป็นที่ยอมรับนับถือ ข้อบังคับของวุฒิสภาก็ควรจะต้องเป็นข้อบังคับที่จะก่อให้เกิด
 เป็นที่ยอมรับ และมีอีกเรื่องหนึ่งในเรื่องการถ่ายทอด ซึ่งกระผมก็ทราบอยู่ว่า
 รัฐบาลเองก็ยังคงตัดสินใจไม่ถูกในเรื่องนโยบาย ในเรื่องนี้ว่าจะเอาอย่างไร
 เพราะมีรายละเอียดปลีกย่อยเกี่ยวกับเอกสิทธิ์ทางกฎหมาย ก็จะต้องพิจารณา
 กันแต่เท่าที่กระผมทราบ ข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้ผ่านไป
 เมื่อวานนี้ ก็ได้มีอยู่ว่าให้มีการถ่ายทอดได้ ให้เป็นหน้าที่ประธานสภาจัดให้
 การถ่ายทอด เพราะฉะนั้นก็จะเป็นการมีบังคับประธานสภาให้จะต้องดำเนินการ
 การอยู่ทุกเวลา แล้วถ้าประธานสภาดำเนินการไม่ได้ก็ต้องมารายงานต่อที่
 ประชุม ก็จะเป็นปัญหากันอยู่ทุกครั้งที่ กระผมก็นึกว่าถ้าเราจะประชุมร่วมกับ
 พยายามอย่าให้มีการตีความกัน อนุโลมเลยถ้าข้อบังคับของสภาผู้แทนราษฎรนั้น
 ผ่านไปแล้ว ก็จะเอามาขอให้วุฒิสภาหรือที่ประชุมรัฐสภาดำเนินการอย่างนั้น
 บ้าง กระผมก็อยากกราบเรียนเป็นข้อสังเกตว่า ขอให้คณะกรรมการวิสามัญ
 หน้าที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้รับไว้พิจารณาด้วย ขอพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : ขอเชิญท่านรองนายก ฯ ไคร้แจ้งครบ
นายสมภพ โทษะภักดิ์ (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่าน

ประธานที่เคารพ กระผมมีข้อสังเกตที่อยากจะขอเรียนต่อท่านประธานสภา
เกี่ยวกับเรื่องข้อบังคับนั้น เพราะจากการประชุมร่วมกันของวุฒิสภา
กับสภาผู้แทน เมื่อวานนี้ ก็ได้เกิดปัญหาการตีความในมาตรา ๑๔๕ เกี่ยวกับ
เรื่องการประชุมร่วมกัน และโดยเฉพาะมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญนั้นก็ได้
บัญญัติว่า โทษะภักดิ์ของวุฒิสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม กระผมจึงใคร่ขอ
ประธานกราบเรียนว่า ข้อบังคับของวุฒิสภานั้นน่าจะไม่มีบัญญัติเกี่ยวกับเรื่อง
การตั้งคณะกรรมการตามนัยของมาตรา ๑๔๔ ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๔๕
ของรัฐธรรมนูญนั้นที่บัญญัติว่า เฉพาะการตั้งคณะกรรมการนั้นจะต้องมีจำนวน
สมาชิกเป็นอัตราส่วนใกล้เคียงกัน ระหว่างวุฒิสภากับสภาผู้แทน ทั้งนี้ในเรื่อง
การตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๑๔๔ นั้น ก็มีใครระบุไว้ว่า เป็นคณะกรรมการ
วิชาการสามัญหรือวิสามัญ แต่หากย้อนกลับไปดูรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ ก็จะ
เห็นใช้คำว่ามาตรา ๑๒๗ ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ นั่นก็คือมาตรา ๑๔๕
ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และมาตรา ๑๒๗ ของรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว เขา
บัญญัติให้ชัดเจกว่า คณะกรรมการสามัญและวิสามัญ เพราะฉะนั้นกระผมจึง
อยากขอประธานกราบเรียนว่าหากพิจารณาว่ากรณีที่จะต้องมีการประชุมร่วมกัน
นั้น มิได้มีแค่เฉพาะร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเท่านั้น แต่ยังมีกร
ประชุมร่วมกันในกรณีอื่น ๆ อีกตั้ง ๑๐ กว่ากรณี อาจจะมีบางจำเป็นที่จะต้อง
ให้คณะกรรมการพิจารณาถ่วงถ่วงแทนสภาก็ได้ และคณะกรรมการทำ
หน้าที่ถ่วงถ่วงสภานั้นก็อาจจะจำเป็นที่จะต้องให้คณะกรรมการวิสามัญ
ได้ ก็ด้วยเหตุนี้กระผมจึงอยากขอกราบเรียนว่าน่าจะให้ตราห้มาตรา ๑๔๔
ให้ล่องหน และวางข้อบังคับไว้ว่า ถ้ามีการประชุมร่วมกันตามมาตรา ๑๔๑
หรือ มาตรา ๑๔๕ แล้วหากเป็นคณะกรรมการวิสามัญ จะประกอบด้วย

คณะกัญชุกคณาภิบาลบางระไรบ้าง น่าจะได้เขียนข้อบังคับให้ครบคลุมไว้ กระทบ
ขอประธานกรรมาธิการเรียนในเรื่องนี้เท่านั้นครับ

ประธานวุฒิสภา : มีท่านสมาชิกอื่นจะมีความคิดอย่างไรบ้าง
คณะกรรมาธิการจะชี้แจงอะไรเพิ่มเติมหรือไม่ครับ

นายสาณนที สายสว่าง (ประธานคณะกรรมการ) : ท่าน
ประธานที่เคารพขอขอบคุณท่านสมาชิกที่ได้ให้ข้อสังเกต เพราะว่ามีปัญหาเกิด
ขึ้น ข้อบังคับก็ค่อนข้างยาวเกินไป ฉะนั้นท่านกรรมาธิการวิสามัญที่จะรับหน้าที่ต่อไป
โปรดรับข้อสังเกตนั้นไป เพื่อจะได้แก้ไขปัญหาคาตามที่ท่านรองนายก ฯ ว่าคือ
บัญญัติไว้ได้ครบในข้อ ๒๕ เพิ่มเติมจะเขียนอย่างไร กรณีประชุมร่วมกันจะต้อง
ปฏิบัติอย่างไร มีฝ่ายละเท่าไรหรือจะห้ามว่ากรรมาธิการวิสามัญออกจาก
รัฐบาลเสนอแล้วสมาชิกจะเสนอบุคคลภายนอกไม่ได้ ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้นกรรมาธิการ
วิสามัญควรจะได้พิจารณาในจุดที่ติดลอคจนจำนวนของกรรมาธิการวิสามัญเกี่ยว
กับร่างพระราชบัญญัติงบประมาณหรือพระราชบัญญัติอื่นอะไรก็ได้เป็นไปตามข้อ
บังคับ

อีกประการหนึ่ง เมื่อก่อนท่านสมาชิกผู้เกียรติได้พูดถึงปัญหาเรื่อง
ถ่ายถอดการประชุมของสภา ซึ่งอ้างว่าข้อบังคับของสภานั้นได้กำหนดไว้
ความจริงปัญหานั้นก็มีอยู่ในสภาทั้งถ่ายถอดและไม่ถ่ายถอด ถ้าพิจารณาด้วยความ
ความเป็นธรรมแล้วการถ่ายถอดแทนที่จะเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
จะกลายเป็นทำลายระบอบประชาธิปไตย เพราะว่าการได้เสียงในสภา การ
อภิปรายต้องมีฝ่ายค้านฝ่ายสนับสนุนและก็มีเรื่องกฏบัตรกฎหมาย นอก
ประเด็นบ้าง แทนที่ประชาชนจะเข้าใจอาจจะไปทำให้เกิดการทะเลาะเบาะ
แว้งในสภาขึ้น ที่นี้อีกประการหนึ่งความเป็นธรรมจะไม่เกิดขึ้นผู้แทนที่ทั้งหมด
๓๐๑ ท่าน สังเกตดูประชุมมา ๔ - ๕ ครั้ง จะรวมก็ตามไม่รวมก็ตาม ก็จำ

LIRT

เป็นตัวแทนรพชย หัตถ์หน้าพรรคคอมมิวนิสต์ ประธานต้องให้หัวหน้าพรรคทุกพรรค
 รองหัวหน้าพรรคของไต้พู้คเสนาธิการพรรคของไต้พู้ค สมาชิกอื่น ๆ ไม่ไต้พู้ค
 ผลที่สุดแล้วประชาชนจะคอยฟังผู้แทนของเขาทุก เคือนักแล้วของเคือนักแล้วไม่
 ไต้พู้ค เมื่อไม่ไต้พู้คสมาชิกรู้จักจำเป็นเหลือเกินที่จะคงละเมิดขอยังคัม ยกมือ
 คึงคึง หานประธาน ผมยกันมาคึงก็วันก็แล้วไม่ไต้พู้คสักทีหนึ่ง ที่นิยมทุกละ
 พอทุกก็พี่น้องผมยทุกละนะ ประธานไม่ไต้พู้ค อะไรอย่างนี้ สิ่งต่าง ๆ แทนที่จะ
 เป็นระเบียบเรียบร้อย ก็กลายไม่เป็นระเบียบ เพราะฉะนั้นผู้แทนทุกคนอยาก
 พูคอยากอภิปราย แต่การทำที่แล้ว วันหนึ่งจะจบประมาณก็ตี แดลงนโยบายก็คิ
 อย่างเก่งทุกได้ ๑๐ กวาคน ผู้แทน ๓๐๑ คนไม่ไต้พู้คเสียคึง ๒๐๐ กวาคน
 ผลที่สุดก็เกิดความไม่เป็นธรรม เกิดกรหานินทาในคัมประชาชนกับผู้แทนขึ้น
 อันนั้นไม่ใช่เป็นผลดีเลยครับในการที่จะถายพอด มีนคผลเสียครับ นักรบม
 กรายเรียบด้วยความเคารพ แต่วันนั้นทำไม่กระผมถึงไม่ลุกขึ้นคัม เพราะวา
 ประชุมรวม แล้วก็ไม่ระเบียบขอมังคัม หานประธานก็บอกวาใครไม่เห็นค้วย
 ที่นี้ไม่ไต้เตรียมเหตุผดลมา แล้วเราจะไปอภิปราย ถามาถามในที่ประชุมวุฒิสภา
 ก็จะมีเหตุผดลอภิปรายวาควรหรือไม่ควรอย่างไร เพราะฉะนั้นมีแต่ทางเสียครับ
 ทางที่วาส่ง เสริมประชาธิปไตยนั้นน้อยคัมที่และเกินจะไม้โคประโยชน เพราะ
 ฉะนั้นก็ขอฝากไว้ให้ท่านกรรมาธิการชุดใหม่รับข้อสังเกตต่าง ๆ ที่เควจะ
 ไต้เอาไปเขียนไว้ให้เรียบร้อย คามที่ท่านรองนายกรัฐมนตรีวาและท่านสมาชิก
 คึงข้อสังเกตไว้ขอบพระคุณครับ

นายธรรมบุญ ลักพลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ
 กระผมมีข้อสังเกตอีกนิตหนึ่งคืออยากจะทราบ เรียบไว้เป็นประโยชน์แก่ที่ประชุมนี้
 เพราะวาคามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๔ (๕) เรื่องกรรมาธิการวินิจฉัยร่าง
 พระราชบัญญัติ ตามถอยคำของรัฐธรรมนูญ หน้า ๖๖ ไรค้ววา "ใหม่จำนวน

สืบเจ็ดคนโดยคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งสามคน วุฒิสภาแต่งตั้งหกคน และสภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้งแปดคน" แต่ตามข้อ ๒๔ ของข้อบังคับนี้ไปใช้คำว่า "เลือกตั้ง" และอันนี้กระผมสงสัยอยู่ว่าถ้อยคำอาจจะยังไม่รัดกุม กระผมอยากจะทราบว่าความประสงค์ของคณะมนตรีว่าการไปยุ่งกับรัฐบาลไซหรือไมครับ คือบรรทัดที่ ๓ ของวรรคสอง ข้อ ๒๔ ที่บอกไว้ว่า "เว้นแต่การเลือกตั้งกรรมการบริหารวินิจัยร่างพระราชบัญญัติ ให้เลือกตั้งจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอเท่านั้น" อันนี้ความจริงเป็นการแต่งตั้งไม่ใช่เลือกตั้ง ประการที่ ๑

ประการที่ ๒ นั้นกรรมการบริหารวินิจัยร่างพระราชบัญญัติซึ่งที่กรายไว้เช่นไว้แล้วมี ๓ ส่วนส่วนหนึ่งรัฐบาลแต่งตั้ง และอีก ๒ ส่วนนั้นวุฒิสภาก็สภาผู้แทนราษฎรแต่งตั้ง เพราะฉะนั้นอันนั้นจะเป็นรูปหรือเปล่า คือบอกว่าการแต่งตั้งกรรมการบริหารวินิจัยร่างพระราชบัญญัตินั้น ยกเว้นส่วนที่เป็นของรัฐบาลก็ให้สภาผู้เลือกตั้งแล้วก็ตามแต่เป็นการแต่งตั้งเสีย หรือแต่งตั้งจากบัญชีชื่อที่เสนอใหม่ เลือกตั้ง น่าจะเป็นอย่างนั้นหรือเปล่า และอันนี้ถ้าไม่เป็นการละลวยละลวง กระผมอยากกรายเรียนว่าตามรัฐธรรมนูญในคราวที่แล้วนั้น เมื่อสภาได้เลือกตั้งไปแล้วนาจมีคำสั่งของประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาแต่งตั้งไปอีกทีหนึ่ง กระผมว่าน่าจะถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นข้อบังคับนี้จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องเขียนตั้งนั้นว่า เมื่อเลือกอย่างไรแล้วตามข้อนี้ให้ประธานสภาแต่ละสภาแล้วแต่กรณีแต่งตั้งเสีย นี้ก็คงจะถูกต้องสมบูรณ์ กระผมก็กรายเรียนเป็นข้อสังเกต ขอบพระคุณครับ

ประธานวุฒิสภา : คณะกรรมการจะรับแจ้งหรือไม่ครับ
 นายसानนท์ สายสว่าง (ประธานคณะกรรมการ) : ท่าน
 ประธานที่เคารพเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๔ วรรคท้าย ในเรื่องคณะกรรมการบริหารวินิจัยร่างพระราชบัญญัตินี้ก็เป็นไปตามรัฐธรรมนูญครับ แต่ขอ

LIART

ความที่ว่าคอนทายนี่ก็อาจจะเป็นจริงอย่างท่านสมาชิกว่า ควรจะใช้คำว่า "แดงคัง" ให้เหมือนกับรัฐธรรมนูญเสีย เป็นชื่อยกเว้น อันนี้คือ เราเขียนบท เกี่ยวกับการเลือกตั้งกรรมการ สภา เลือกแล้วก็โหวตกัน อันนี้ เป็นชื่อยกเว้น ที่ชื่อยกเว้นนี้ใช้คำว่า " เว้นแต่การเลือกตั้งกรรมการวินิจัย" แต่ใน กฎหมายรัฐธรรมนูญใช้คำว่า "แดงคัง" ก็ขอบพระคุณครับท่านกรรมการชุด ใหม่ก็จะออกไปแก้ไขเสียใหญ่ถูกต้องครับ

ประธานวุฒิสภา : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่าที่ประชุมเห็นสมควรรับร่างข้อบังคับการประชุม ของ วุฒิสภานี้ไว้พิจารณาหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรรับไว้ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๒๑ คน)

ประธานวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานวุฒิสภา : ไม่มี เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้รับไว้ พิจารณา คือไปการตั้งกรรมการครับ ที่ประชุมเห็นสมควรจะตั้งกรรมการ อย่างเป็นทางการ ขอได้โปรดคะเนอครับ มีท่านผู้ใดจะเสนอตั้งกรรมการที่ท่านครับ

นายธรรมบุญ สัตยดี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ คือวุฒิสภานี้คงไม่มีความผูกพันเกี่ยวกับพรรคการเมืองใด ๆ ไม่มีจำนวนพรรค ที่จะออกไปแบ่งโควตา ทั้งที่สภาอื่นเขาอาจจะออกไปคำนวณเรื่องนั้น กระผม เเลยคิดว่าเราตั้งไปตามจารีตประเพณี กระผมขอเสนอตั้งกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑๕ ท่าน ขอความกรุณารับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : คุณธรรมบุญขอตั้งกรรมการ ๑๕ ท่าน มีผู้รับรองแล้วมีท่านผู้ใดมีความคิดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

LIRT

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีกัถว่าสาขานี้ขอแก้ไขตั้งกรรมา
ธิการวิสามัญจำนวน ๑๕ ท่าน ขอเชิญท่านสมาชิกเสนอ ๑๕ คนครับ

พันโท ชานี เชนีวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านประธานสภา ท่าน
สมาชิกที่เคารพ กระผมขอเสนอท่านแรก พันเอก สุเทพ สีระรา ขอความ
กรุณาได้รับรองด้วยครับ ขอบคุณครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

พลตำรวจโท ณรงค์ มหามนต์ : ท่านประธานวุฒิสภาที่เคารพ
กระผมขอเสนอคุณชวรมนุษย์ ลักขิต ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

พลเรือเอก เฑียม นกรามนต์ : ท่านประธานที่เคารพ ผม
ขอเสนอคุณสนอง กุจินดาขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ๓ ท่านแล้ว ต่อไปครับ

นายसानนท์ สายสว่าง : เพื่อแจ้งคณะกรรมาธิการใหม่
กระผมขอเสนอพันเอก กมล เรืองวุฒิ ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรองครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

พันโท วินิต เทศวีสาล : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ขอเสนอคุณसानนท์ สายสว่าง ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

พลเอก เขวง ยังเจริญ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ขอเสนอพลอากาศโท สรรเสริญ วานิชย์ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

LIRT

ประธานวุฒิสภา : ๖ ท่านแล้ว เชิญครับ
 พันโท วินิต เทศวิศาล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอ
 เสนอพันตำรวจ เอก ชานู รัตนธรรม ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

พลอากาศตรี ชุมธรรม ประมวลทอง : ท่านประธานที่
 เคารพ กระผมขอเสนอ พลเรือตรี วินิจ ศรีพจนารัตน์ ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

พันโท ชานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผมขอเสนอพันโท วินิต เทศวิศาล ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย : ท่านประธานสภาที่เคารพ
 กระผมขอเสนอพลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายมนูญ นาวานุกเคราะห์ : ท่านประธานสภาที่เคารพ
 กระผมขอเสนอพลเรือโท ประพัฒน์ จันทร์วิรัช ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายธรรมมนูญ ลัทธพิไล : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
 ขอเสนอพลโท นवल หนูธีระนันท์ ขอกรรณผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : อีก ๓ ท่าน เชิญครับ
 พลอากาศเอก ประจักษ์ สุทธิมัย : ท่านประธานสภาที่เคารพ
 กระผมขอเสนอพลตำรวจเอก ชุมพล โลหะชาละ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

LIRT

นายมนูญ นาวานุกเคราะห์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ขอเสนอคุณสุชุม ติระวัฒน์ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

พันเอก กมล เรืองวุฒิ : ท่านประธานสภาที่เคารพกระผม
ขอเสนอพลโท เหนี่ยว ภิษฐบรรจงครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกขึ้นขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ครบ ๑๕ ท่านแล้วครับ มีท่านผู้ใดจะ
เสนอใครอีก

(ไม่มีสมาชิกเสนอ)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดเสนอคนอื่นอีกก็ถือว่าทั้ง
๑๕ ท่านนี้ได้รับเลือกเป็นกรรมาธิการวิสามัญ ขอเชิญเลขาธิการอ่านรายชื่อ
ทั้งหมดอีกครั้งหนึ่งนะครับ

พันเอก สงวน คำวงษา (เลขาธิการรัฐสภา) : รายชื่อ
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างข้อมังการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. ..
จำนวน ๑๕ คน ๑. พันเอก สุเทพ สีระวา ๒. นายธรรมบุญ ลักพี
๓. นายสนอง กุจินดา ๔. พันเอก กมล เรืองวุฒิ ๕. นายसानนท์
สายสว่าง ๖. พลอากาศโท สรรเสริญ วานิชย์ ๗. พันตำรวจเอก ชาย
รัตนธรรม ๘. พลเรือตรี วินิจ ศรีพจนารอด ๙. พันโท วิฑิต เทศวิศาส
๑๐. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น ๑๑. พลเรือโท ประพัฒน์ จันทวีรัช ๑๒. พลโท
นवल หิฎฐิระเนนทร์ ๑๓. พันตำรวจเอก ชุมพล โสทะชาละ ๑๔. นายสุชุม
ติระวัฒน์ ๑๕. พลโท เหนี่ยว ภิษฐบรรจง

ประธานวุฒิสภา : กำหนดแปดผู้คดีกันครับ

นายसानนท์ สายสว่าง : ท่านประธานที่เคารพ ยมชอ
ปฏิบัติภายใน ๘ วันครับ

ประธานวุฒิสภา : คุณसानนท์ขอเสนอปฏิบัติภายใน ๘
วัน มีท่านผู้ใดคัดค้านบ้างครับ
(ไม่มีสมาชิกคัดค้าน)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดคัดค้านก็ให้เป็นไปตาม
ที่เสนอ คือ ๘ วัน

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องที่เสนอใหม่ คือพิจารณาร่างพระราช

บัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทน
ราษฎร ลงมติเห็นชอบแล้ว

๑๐๘

ที่ สม. ๐๐๐๓/๑๘๑๗๐

สภาผู้แทนราษฎร

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

.....

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมตัวบันทึกหลักการ
และเหตุผลประกอบ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ (สมัย
สามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ.
ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ และให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาเพื่อนำเสนอต่อ
วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๖๗

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

บุญเท่ง ทองสวัสดิ์

(นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

บันทึก

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณา ของคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณา ของคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในคราว
ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘/๒๕๒๒ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๑
มิถุนายน ๒๕๒๒ สภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัตินี้ แล้วตั้งกรรมาธิการวิสามัญคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณา
เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้ เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘/๒๕๒๒ (สมัยสามัญ)
วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๒๒ สภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติเห็นชอบและให้
เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้ วุฒิสภาได้รับเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม

๒๕๒๒

สงวน คำวงษา

(พันเอก สงวน คำวงษา)

เลขาธิการรัฐสภา

LIRT

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้มีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การสิ้นสุดของความ เป็นรัฐมนตรี ราชพระวราชบัญญัติที่เสนอใหม่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับร่างพระราชบัญญัติที่คงมีอยู่ อันอาจหน้าที่ระหว่างศาลต่าง ๆ ร่างพระราชบัญญัติที่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ศาลเห็นว่ามีความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญซึ่งวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๑ บัญญัติว่าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกานั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

วิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

พ.ศ.

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวิธีการพิจารณา ของคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติวิธีการ
พิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับ ตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา ประธานสภา
ผู้แทนราษฎร และนายกรัฐมนตรีรักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๔ ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นประธาน ของที่
ประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญอำนาจหน้าที่ดำเนินการของคณะตุลาการ -
รัฐธรรมนูญ

ในกรณีที่ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่
ประชุม ให้ตุลาการรัฐธรรมนูญเลือกตุลาการรัฐธรรมนูญคนหนึ่งทำหน้าที่
ประธานของที่ประชุม

มาตรา ๕ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็น เลขาธิการคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญ มีหน้าที่ดำเนินการอื่นเป็นธุรการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
เมื่อเลขาธิการรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้
รองเลขาธิการรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๖ การประชุมของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต้องมี
ตุลาการรัฐธรรมนูญมาประชุม ไม่น้อยกว่าสี่คนจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่การ
ประชุม เพื่อลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาที่ เสนอให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตาม
บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ต้องมีตุลาการรัฐธรรมนูญมาประชุม ไม่น้อยกว่าหกคนจึง
จะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม เพื่อลงมติวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา
หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือความเป็นรัฐมนตรีของบุคคลใดสิ้นสุดลง ต้อง
มีตุลาการรัฐธรรมนูญทุกคนมาประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุม

LIRT

การลงมติวินิจฉัยข้อพิพาทใด ๆ ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็น
ประมาณ เว้นแต่การลงมติวินิจฉัยตามวรรคสอง ต้องมีเสียงเห็นชอบด้วยเป็น
เอกฉันท์

ตุลาการรัฐธรรมนูญคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้ามี
คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็น
เสียงชี้ขาด

มาตรา ๗ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องหรือความ
เห็นให้วินิจฉัยปัญหาใด ๆ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้คณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญนัดประชุมครั้งแรกภายในสิบวันนับแต่วันได้รับคำร้องหรือความเห็น
นั้น

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของ คณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจ เข้าตรวจรายงานการประชุมหรือเอก-
สารใด ๆ ของรัฐสภาได้

มาตรา ๙ ในการปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตุลาการ
รัฐธรรมนูญเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๐ คำวินิจฉัยของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็น
หนังสือ และให้แสดงเหตุผลประกอบคำวินิจฉัยนั้นด้วย

หมวด ๒

การพิจารณาการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และความเป็นรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ ในการพิจารณาคำร้องของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งร้องตามมาตรา ๘๑ หรือมาตรา ๑๔๕ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๑ มาอนุโลมใช้บังคับนั้น คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำร้องนั้นมีข้อความที่อ่านไม่เข้าใจ หรือมีถ้อยคำไม่สภาพ หรือสภาพแห่งคำร้องนั้นไม่ชัดเจนหรือไม่ชัดแจ้งหรือไม่มีข้อความที่อาศัยเป็นหลักแห่งคำร้องหรือขอเท็จจริงที่ปรากฏตามคำร้องนั้นแม้จะฟังว่า เป็นความจริงก็ไม่เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจหาคำวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องนั้นเสียได้ โดยไม่ต้องนำเป็นการพิจารณาต่อไป

ถ้าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำร้องนั้นชอบที่จะได้รับการพิจารณาต่อไปก็ให้ส่งสำเนาคำร้องนั้นไปยังผู้ถูกร้อง และกำหนดให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง

กำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง ถ้าผู้ถูกร้องยื่นคำขอขยายเวลา คณะตุลาการรัฐธรรมนูญอาจอนุญาตให้ขยายได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๒ การส่งเอกสารตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง ให้ส่งแก่ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนาและสถานที่ติดต่อแห่งใดแห่งหนึ่งตามที่อยู่ผู้ถูกร้อง ใ้แจ้งไว้ต่อสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาหรือสำนักนายกรัฐมนตรี

LIRT

ในกรณีที่ไม่สามารถส่งสำเนาคำร้องและหนังสือกำหนด เวลาให้ ยื่นคำชี้แจงโต้แย้งผู้ถูกร้อง ใ้หรือผู้ถูกร้อง ไม่ยอมรับสำเนา คำร้องและหนังสือ กำหนด เวลาให้ยื่นคำชี้แจง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจ สั่งให้ปิดประกาศ ๗ สำนักงาน เลขาธิการรัฐสภา เพื่อให้ผู้ถูกร้องมารับสำเนา คำร้องและหนังสือ กำหนด เวลาให้ยื่นคำชี้แจงที่สำนักงาน เลขาธิการรัฐสภาภายใน สิบห้าว วันนับแต่ วันมีคดีประกาศ และส่งสำเนาประกาศทางไปรษณีย์ลงทะเบียนให้ผู้ถูกร้อง ๗ สถานที่ตามวรรคหนึ่งในวันมีคดีประกาศนั้นด้วย

มาตรา ๑๓ เมื่อผู้ถูกร้องได้รับสำเนา คำร้องแล้วและได้ยื่นคำชี้แจงหรือผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงภายในเวลาที่กำหนด หรือไม่มารับสำเนา คำร้องและหนังสือกำหนด เวลายื่นคำชี้แจงตามประกาศตาม มาตรา ๑๒ ให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญกำหนดวันพิจารณาครั้งแรก

วันพิจารณาทุกครั้งให้ปิดประกาศไว้ ๗ สำนักงาน เลขาธิการ รัฐสภาสำหรับประกาศกำหนดวันพิจารณาครั้งแรกให้ส่งสำเนาไปยังประธานแห่ง สถานที่ใดส่งคำร้องและผู้ถูกร้อง ไม่น้อยกว่า สิบห้าว วันก่อนวันพิจารณา

การพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะสั่งเป็นอย่างอื่น หรือผู้ถูกร้องขอให้กระทำ เป็นการลับ

มาตรา ๑๔ ก่อนถึงวันพิจารณาครั้งแรกตาม มาตรา ๑๓ ผู้ร้อง หรือผู้ถูกร้องจะขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องหรือคำชี้แจง แล้วแต่กรณีได้แต่ครั้ง หนึ่งเกี่ยวกับคำร้องหรือคำชี้แจงเดิม โดยยื่นคำร้องต่อประธานแห่งสถานที่ได้รับ คำร้องนั้น

ให้นำ มาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องหรือ คำชี้แจงโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ ผู้ถูกร้อง ไม่ว่าจะโดยชัดแจ้งไว้หรือไม่ มีสิทธิเข้าฟังการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ ตามพยานและอ้างตนเองหรือพยานหลักฐานอื่นเป็นพยาน

มาตรา ๑๖ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกคำสั่ง เรียกผู้ร้องหรือบุคคลอื่นใดนอกจากผู้ถูกร้องมาให้ถ้อยคำเป็นพยาน หรือเรียกบุคคลใดให้ส่งเอกสารหรือสิ่งใด ๆ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๗ คำสั่ง ประกาศหรือหนังสืออื่นใดของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญ ตุลาการรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่ แทนประธานตุลาการรัฐธรรมนูญหรือตุลาการรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญเป็นผู้ลงลายมือชื่อ

มาตรา ๑๘ การส่งคำสั่ง ประกาศหรือหนังสืออื่นใดของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนอกจากที่มีบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒ แก่บุคคลใดก็ตาม ให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งงดการสืบพยานหลักฐานใด ๆ ที่เห็นว่าไม่เกี่ยวกับประเด็นหรือไม่มีความจำเป็นแก่การพิจารณา หรือจะทำให้การพิจารณาคำพิพากษาโดยไม่สมควร

มาตรา ๒๐ ในการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของการพิจารณาวินิจฉัย การให้บุคคลใดที่ฝ่าฝืนออกไปนอกสถานที่พิจารณาและกระทำการใด ๆ เพื่อให้การพิจารณาคำวินิจฉัยโดยสงบเรียบร้อยและรวดเร็วรวมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๑ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยและแจ้งให้
ประธานแห่งสภาที่ใดส่งคำร้องทราบแล้ว ให้ประธานแห่งสภานั้นแจ้งคำวินิจฉัย
ไปยังผู้ร้องและผู้ถูกร้อง

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ปรากฏต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญว่าสมาชิก
ภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือความ เป็นรัฐมนตรีของ
ผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงก่อนที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญจะไต่สวนจึงจัดว่า สมาชิกภาพหรือ
ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ยื่นคำร้องหรือไม่ ในคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีอำนาจ
สั่งจำหน่ายเรื่องที่ยังขาดอาชญาอันใดแล้วแจ้งให้ประธานแห่งสภาที่ส่งคำร้องทราบ

หมวด ๓

การพิจารณาหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ เสนอและ
ร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร
ส่งร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร เห็นว่าหลักการอย่าง
เดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่าง พระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้ไปให้
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทย ให้ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี
ส่งหลักการของร่างพระราชบัญญัติทั้งสองไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญพร้อมด้วย
เหตุผลในการ เสนอร่างพระราชบัญญัติทั้งสองนั้นด้วย

ในระหว่างที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญยังมีคดีวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งมาควรรวคหนึ่งมีหลักการอย่างไรเหมือนกันหรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ส่งมายังไว้หรือไม่ ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ถอนร่างพระราชบัญญัตินั้นไป ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตั้งจำหน่ายเรื่องที่พิจารณาอยู่นั้น แล้วแจ้งให้ประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๔ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญหาคำวินิจฉัยแล้ว ให้ส่งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานวุฒิสภาหรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี

หมวด ๔

การพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลต่าง ๆ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ศาลหนึ่งศาลใดเห็นสมควร ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลยุติธรรม กับศาลอื่นหรือระหว่างศาลอื่นควมกันตามมาตรา ๑๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ศาลนั้นส่งความเห็นไปยังปลัดกระทรวงซึ่งหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบงานธุรการของศาลดังกล่าวอยู่ในสังกัด เพื่อส่งต่อไปยังคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ก่อนที่คณะตุลาการรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยศาลจะขอแก้ไขเพิ่มเติมความเห็นหรือเหตุผลประกอบก็ได้ ไม่ว่าจะมีคำขอจากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็ตาม

LIRT

มาตรา ๒๖ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญทำคำวินิจฉัยแล้ว ให้
ส่งคำวินิจฉัยนั้นไปยังปลัดกระทรวงยุติธรรมซึ่งส่งความเห็นมาให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยเพื่อส่งต่อไปยังศาลนั้น

หมวด ๕

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ขอความซัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ทั้งสองสภารวมกันหรือสมาชิกของแต่ละสภาหรือนายกรัฐมนตรี เสนอความเห็น
เพื่อให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความ
เห็นชอบของรัฐสภาแล้วมีขอความซัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา
๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
นั้นไปพร้อมกับความเห็นและให้นำมาตรา ๒๕ วรรคสอง มาใช้บังคับโดย
อุปโลม

มาตรา ๒๘ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญทำคำวินิจฉัยแล้ว ให้
ส่งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ส่งความเห็นให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ
วินิจฉัยหรือนายกรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

หมวด ๖

การพิจารณาพินัยคดีแห่งกฎหมายที่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ศาลเห็นความพินัยคดีแห่งกฎหมาย ใดมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวตาม มาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ศาลส่งความเห็นเช่นนั้นพร้อมด้วยเอกสารประกอบ ถ้ามี ไปยังปลัดกระทรวงซึ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบงานธุรการของศาลตั้งกล่าวอยู่ในสังกัด เพื่อส่งต่อไปยัง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญและให้นำมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ถ้าคณะตุลาการรัฐธรรมนูญประสงค์จะไต่สวนความที่เกี่ยวข้องทั้งหมดหรือบางส่วนมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ก็ให้คำสั่งเรียกไปยังปลัดกระทรวงผู้ซึ่งส่งความเห็นของศาลนั้นมา

มาตรา ๓๑ เมื่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญทำคำวินิจฉัยแล้ว ให้ส่งคำวินิจฉัยนั้นไปยังปลัดกระทรวงผู้ซึ่งส่งความเห็นมาให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพื่อส่งต่อไปยังศาลอื่น

.....

ขอเชิญท่านรองนายกรัฐมนตรีแถลง เหตุผลครั้น

นายสมเทพ โทศระกิตย (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่าน
ประธานที่เคารพท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ รัฐสภาขอชี้แจงถึงหลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ...
ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว

หลักการ ให้มีกฎหมายว่าด้วยวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการ
รัฐธรรมนูญ

เหตุผล โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดให้
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเพื่อทำหน้าที่พิจารณามีญัตติ เกี่ยวกับการสิ้นสุดแห่งสมาชิก
ภาพของสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การสิ้นสุดของความเป็น
รัฐมนตรี ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอใหม่มีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน
กับร่างพระราชบัญญัติที่คงยังมีอยู่ อำนาจหน้าที่ระหว่างศาลต่าง ๆ
ร่างพระราชบัญญัติที่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
ที่ศาลเห็นว่ามิใช่ข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งวิธีการพิจารณาของคณะ
ตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา ๑๕๓ บัญญัติ
ไว้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการนั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกผู้ใด มีความคิดความเห็น
อย่างไรบ้าง เชิญครับ

นายสนั่น สายสว่าง : ท่านประธานที่เคารพ กฎหมาย
ฉบับนี้ เป็นกฎหมายจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่มีปัญหาอะไรที่
สภานี้จะไม่รับหลักการ ฉะนั้นจำเป็นจะต้องรับหลักการ เพื่อจะได้ให้มีกฎหมายนี้
ออกไปให้ตุลาการรัฐธรรมนูญได้มีกฎหมายวิธีการพิจารณาของ ตุลาการ
รัฐธรรมนูญ

ประชาชนวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็น เป็นอย่างอื่นอีก
หรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็น เป็นอย่างอื่น)

ประชาชนวุฒิสภา : เมื่อไม่มี ผมจะขอมติจากที่ประชุมว่า
เห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควร
รับหลักการ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๖๑ คน)

ประชาชนวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประชาชนวุฒิสภา : ไม่มี เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติรับหลัก
การ เป็นเอกฉันท์คณะกรรมาธิการครับ ท่านรองนายท ก

นายสมภาพ โทตระกิตย์ (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
ที่เคารพ รัฐบาลขอเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญ จำนวนที่ขออนุญาตให้สภาเป็น
ผู้วินิจฉัย และถ้าเป็นกรรมาธิการวิสามัญรัฐบาลไม่ขอเสนอกรรมาธิการฝ่าย
รัฐบาลครับ

ประชาชนวุฒิสภา : รัฐบาลขอเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญ
โดยให้สภาเป็นผู้ตกลงรัฐบาลไม่ขอเสนอเลย เชิญคุณसानนท์ครับ

นายसानนท์ สายสวาง : กระผมขอเสนอกรรมาธิการ
วิสามัญจำนวน ๑๕ ท่าน ท่านผู้ใดเห็นด้วยขอได้โปรดรับรอง

(มีสมาชิกขึ้นรับรอง)

ประชาชนวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดมีความคิดเห็น เป็นอย่างอื่นหรือ
ไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นอย่างอื่น)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีที่ตกลงตามที่คณะสภานิติบัญญัติ
 กิจการสมาชิกรวิสามัญจำนวน ๑๕ ท่าน ขอเชิญเสนอรายชื่อครับ

นายสภานิติ สายสว่าง : กระผมขอเสนอพันโท สภากร
 กิจวิริยะ ท่านผู้ใดเห็นด้วย โปรดรับรองครับ

(มีสมาชิกรวิสามัญรับรอง)

นาวาอากาศโท ประถม สุตประไพ : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผมขอเสนอพลตรี ไพฑูรย์ สิริยากร ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

(มีสมาชิกรวิสามัญรับรอง)

พันโท วินิต เทศวิศาล : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอ
 เสนอพันเอก วีรบุษ อินวระษา ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

(มีสมาชิกรวิสามัญรับรอง)

นายธรรมบุญ ลักพิล : กระผมขอเสนอคุณโกวิท บุญยัษฐิติ
 ท่านผู้ใดเห็นด้วยกรุณารับรอง

(มีสมาชิกรวิสามัญรับรอง)

พันโท ชานี เสนีวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผมขอเสนอพลโท เกียรติศิลป์ กัลยาณกุล ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกรวิสามัญรับรอง)

นายธรรมบุญ ลักพิล : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 อยากกราบเรียนหากริมนตรีเกี่ยวกับที่จะเสนอชื่อต่อไป คือ เบื้องต้นท่านรอง

นายกรัฐมนตรีได้ขอใช้กรรมาธิการวิสามัญและจำนวนสุดแต่สภา และท่าน
 สมาชิกได้เสนอ ๑๕ ท่าน แต่เราก็ไม่ได้พูดถึงจำนวนว่าทางรัฐบาลจะเสนอ

เท่าไร ซึ่งความจริงปกติรัฐบาลก็มีสิทธิเสนอได้ ๘ ท่าน ที่นี้ก็ไม่ทราบท่านรอง
 นายกรัฐมนตรีจะต้องการเท่าไร ประเด็นเราเสนอของเราเลยไปก็จะไม่

LIRT

เหมาะเพราะถ้าทางรัฐบาลจะเสนอรวมด้วย สมมุติว่า ๘ ท่าน เราก็เหลือ
๘ ท่าน เราจะใ้ใครว่าจะเสนอใครที่เหลือ กระผมขอความกรุณากราบเรียน
ถามท่านรองนายกรัฐมนตรีว่าท่านประธานสภาองค์ใหม่ครับ จะขอเท่าไร
เราจะได้คิดที่เหลือ ขอมพระคุณครับ

นายสมภพ โทตระกูลย์ (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผมได้กราบเรียนแล้วว่ารัฐบาลไม่ขอเสนอฝ่ายรัฐบาลเลย ขอ
มอบให้สภาเป็นผู้เลือกทั้งหมด

ประธานวุฒิสภา : ถ้อย่างนั้นอีก ๑๐ ท่านครับ

พันเอก กมล เรืองวุฒิ : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
ขอเสนอ พลโท ประสิทธิ์ ใจมั่น ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นาวาอากาศเอก สามารถ โสตสถิตย์ : ท่านประธานที่
เคารพ กระผมขอเสนอนาวาอากาศเอก เป็รื่องวิทย์ หงษ์ฉันทน์ ขอผู้รับรอง
ด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายसानนท์ สายสว่าง : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอ
เสนอพันโท ชานี เต็มวงศ์ ณ อุษยชา ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ๘ ท่านแล้ว เหลืออีก ๘ ท่านครับ
พลอากาศตรี ชัยธรรม ประมวญทอง : ท่านประธานที่เคารพ
กระผมขอเสนอคุณหลวงอรรรถไพศาลศรีสุทธี ท่านผู้ใดเห็นด้วยโปรดรับรอง

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

LIRT

- นาวาอากาศเอก เป็ร็องวิทย์ หงษ์สัมพันธ์ : กระผมขอเสนอ
 นาวาอากาศเอก เกษกร ไกรจนินิล ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)
 พลเรือโท โสภาส จามิกรณ์ : กระผมขอเสนอนายสุกษม
 ติระวัฒน์ ท่านผู้ใดเห็นด้วยไปรับรอง
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)
 พันโท ชานี เสนิงส์ ณ อยุธยา : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผมขอเสนอนาวาอากาศโท ประกอบ สุกประไพ ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)
 นาวาเอก ณฤต ปุราคำ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 ขอเสนอนายธรรมบุญ ลักพี้ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)
 นายธรรมบุญ ลักพี้ : ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอ
 เสนอนายปรีดี หิรัญพฤษณ์ ขอกรรณารับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)
 พันโท ชีรเดช มีเพียร : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 ขอเสนอคุณวิมล เจ็มเจ็ญ ขอผู้รับรองครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)
 ประธานวุฒิสภา : ครบ ๑๕ ท่านแล้ว มีท่านผู้ใดจะเสนอ
 ใครอีกหรือไม่ครับ
 นางวิมล เจ็มเจ็ญ : กราบเรียนท่านประธานทราบ คิฉัฉั
 เองระบะเน้งงานมาก ขอถอนกะ

LIRT

ประธานวุฒิสภา : คุณวิลลชอดอนควัม
 พันโท วินิต เทศวิศาล : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
 ขอเสนอनावาเอก ๗๓คน ปุราคาำ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

ประธานวุฒิสภา : ก็เป็นอันว่าครบ ๑๕ ท่านแล้ว ถ้าไม่
 มีผู้ใดเสนอต่ออีก ก็เป็นอันว่าทั้ง ๑๕ ท่านนี้ได้รับเลือกเป็นกรรมการวิสามัญ
 ขอเชิญเลขาธิการอ่านรายชื่อทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง

พันเอก สงวน คำวงษา (เลขาธิการรัฐสภา) : รายชื่อ
 คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลา
 การรัฐธรรมนูญ พ.ศ. จำนวน ๑๕ คน ๑. พันโท สาคร กิจวิริยะ
 ๒. พลตรี ไพบุญย สิรยากร ๓. พันเอก วีรยุทธ อินวะชา ๔. นายโกวิท
 บุญยรัฐกิจ ๕. พลโท เกริกศิลป์ กัลยาณกุล ๖. พลโท ประสิทธิ์ ใจชื่น
 ๗. นาวาอากาศเอก เป็รื่องวิทย์ หงสนันท์ ๘. พันโท ชานี เสนีวงศ์ ณ
 อมุธยา ๙. หลวงอรardtไพศาลศรฤทธิ ๑๐. นาวาอากาศเอกเกษมกร โรจนนิล
 ๑๑. นายสุชุม กิระวัฒน์ ๑๒. นาวาอากาศโท ประถอม สุกประไพ
 ๑๓. นายธรรมบุญ อักพลี ๑๔. นายปรีดี หิรัญพฤกษ์ ๑๕. นาวาเอกฉกตล ปุราคาำ

ประธานวุฒิสภา : กำหนดแปรผู้ศึกษาภายในกี่วันครับ
 นายสมภพ ไทระกิตย (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ รัฐบาลขอเสนอแปรผู้ติดตามข้อบังคับครับ

ประธานวุฒิสภา : รัฐบาลขอเสนอแปรผู้ติดตามข้อบังคับ มี
 ท่านผู้ใดขัดข้องหรือไม่ครับ
 (ไม่มีสมาชิกรักข้อง)

ประธานวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดขั้ช้ของก็ให้ เป็นไปตาม
รัฐบาลเสนอ

ต่อไปเป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและ
ประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งสภา
ผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว

๑๕๘

สว. สผ. ๐๐๐๓/๑๘๑๓๑

สภาผู้แทนราษฎร

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ คอมนแทนอย่างอื่น
ของตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น พร้อมคัมมิตตีทักเสถการ
และเหตุผลประกอบ

ด้วยในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ (สมัย
สามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้ลงมติเห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ คอมนแทนอย่างอื่น ของตุลา
การรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอและให้เสนอต่อวุฒ
ิสภาพิจารณาต่อไป

ฉะนั้น จึงเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมา เพื่อนำเสนอต่อวุฒ
ิสภาพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๖๗

อนึ่ง ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วย
การเงิน

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

บุญเท่ง ทองสวัสดิ์

(นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์)

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

บันทึก

เรื่อง การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเสร็จแล้ว

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘/๒๕๒๒ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๒๒ สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ แล้วตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา เมื่อคณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้วจึงได้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๘/๒๕๒๒ (สมัยสามัญ) วันพฤหัสบดีที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๒ สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไปตามรัฐธรรมนูญ
ร่างพระราชบัญญัตินี้วุฒิสภาได้รับเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๒

สงวน คำวงษา
(พันเอก สงวน คำวงษา)
เลขาธิการรัฐสภา

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทน
อย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ

พ.ศ.

หลักการ

กำหนดเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ของ
ตุลาการรัฐธรรมนูญ

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๘๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้
บัญญัติให้ตุลาการรัฐธรรมนูญได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทน -
อย่างอื่นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับนี้ ได้มีการแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญขึ้น
เพื่อปฏิบัติหน้าที่แล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

ของตุลาการรัฐธรรมนูญ

พ.ศ.

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยเงินประจำตำแหน่ง และ
ประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติเงินประจำ
ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ประธานตุลาการรัฐธรรมนูญให้ได้รับเงิน ประจำ
ตำแหน่ง เดือนละสามพันบาทและตุลาการรัฐธรรมนูญให้ได้รับเงินประจำตำแหน่ง
เดือนละสองพันบาท ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่รัฐสภาแต่งตั้ง ตุลาการรัฐธรรมนูญจากผู้
ทรงคุณวุฒิ

LIRT

มาตรา ๔ ในกรณีตามมาตรา ๓ หรือในกรณีที่ตุลาการ
รัฐธรรมนูญผู้ใดได้รับแต่งตั้ง ในระหว่างเดือนหรือพ้นจากการ เป็นตุลาการ
รัฐธรรมนูญก่อนสิ้นเดือน ให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งของเดือนนั้น ให้ตามส่วน
ของจำนวนวันที่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่ง

มาตรา ๕ เมื่อมีการประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ตุลา
การรัฐธรรมนูญซึ่งมีถิ่นที่อยู่นอกจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งรัฐสภา ได้รับค่าใช้จ่ายใน
การ เดินทางจากจังหวัดอื่น เป็นถิ่นที่อยู่มา ยังจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งรัฐสภา และเมื่อ
การประชุมคณะตุลาการรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลงให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการ เดินทาง
จากจังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งรัฐสภา กลับไปยังจังหวัดอื่น เป็นถิ่นที่อยู่ในอัตรา เท่า
ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ตามนัยแห่งกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ
ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการ เดินทางไปราชการ

ในกรณีที่ตุลาการรัฐธรรมนูญมีความจำเป็นต้องเดินทางไปนอก
จังหวัดอื่น เป็นที่ตั้งรัฐสภา เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญ ให้ได้รับค่า
ใช้จ่ายในการ เดินทางตามความในวรรคหนึ่งด้วย

มาตรา ๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....
.....

ขอเชิญท่านรองนายกรัฐมนตรีแถลงเหตุผลครับ

นายสมภพ โทกระกิตย (รองนายกรัฐมนตรี) : พานประธาน
ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ รัฐบาลขอเสนอร่างพระราชบัญญัติเงินประจำ
ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ ซึ่งผ่านการ
พิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว โดยมีหลักการและเหตุผลดังต่อไปนี้

หลักการ กำหนดเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์อย่างอื่น

เหตุผล โดยที่มาตรา ๑๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ได้บัญญัติให้ตุลาการรัฐธรรมนูญ ได้รับเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์อย่างอื่น
ตามบัญญัติแห่งกฎหมาย บัดนี้ได้มีการแต่งตั้งตุลาการรัฐธรรมนูญขึ้นเพื่อ
ปฏิบัติหน้าที่แล้ว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประธานวุฒิสภา : ท่านสมาชิกจะขออภิปรายอะไรหรือไม่หรือ
จะซักถามอะไรหรือไม่ครับ

นายธรรมบุญ ลัคพาลี : ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ
กระผม ธรรมบุญ ลัคพาลี กระผมอยากกราบเรียนถามท่านรองนายก ฯ ยานท่าน
ประธานสภานิติบัญญัติครับ เพราะเชื่อว่าท่านคงทราบ คือตามมาตรา ๑ เรื่อง
เงินประจำตำแหน่ง ตามที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้เข้ามาที่สภาผู้แทน
ราษฎร ก็ได้กำหนดไว้เดือนละ ๔,๐๐๐ บาท สำหรับประธานตุลาการ
รัฐธรรมนูญ และตุลาการรัฐธรรมนูญให้ได้เดือนละ ๓,๐๐๐ บาท แล้วทางสภา
ผู้แทนราษฎร ได้ไปตัดเสีย หนึ่งกระผมก็เลยอยากจะขอ ขอรบกวนเห็นทางท่าน
รองนายก ฯ ว่า ทางรัฐบาลได้พิจารณาเรื่อง เงิน เดือนเหล่านั้นมาอย่างไร
เพราะกระผมเชื่อว่าคงต้องมีเหตุผลพอสมควรถึงได้พิจารณาว่าดังนั้น แล้วก็มา
ถูกตัดในชั้นสภาผู้แทนราษฎรก็เป็นหน้าที่ของวุฒิสภาที่จะต้องใช้ดุลพินิจว่า ในกา
รที่รัฐบาลเสนอมา กับทางที่สภาผู้แทนราษฎรตัดไปนั้นอันไหนจะถูกตัด เพราะ

LIRT

ฉะนั้น เพื่อประกอบคุณพินิจชั้นนี้ กระผมก็ใคร่ขอกราบ เวียนทราบนุหุศลและใคร่
 ฝากข้อซึ่ง เอกไวควรวา ในเรื่องนี้ก็กระผมก็อยากจะกราบ เวียนรัฐมาลาผ่าน
 ทานประธานสภาด้วยว่าถ้าเป็น เรื่องเกี่ยวกับการ เงินในเวลา เรามีสภาผู้แทน
 ราษฎรอยู่แล้ว แล้วสภาผู้แทนราษฎรโดยปกติเราก็ดูอยู่ มักจะต้องอ้างว่าเพื่อ
 ประโยชน์ของราษฎร เสมอเพราะฉะนั้นถ้ามีทางใดที่เขาจะอ้างแม้ว่าจะอ้างได้
 เฉพาะบางคนทีอาจจะไม่ค่อยได้คิดหรือรอบคอบแล้วก็เชื่อไป แต่เราถือว่าเรามี
 สิทธิที่จะอ้างได้ เราก็ต้องระวังในเรื่องนี้กระผมอยากจะกราบ เวียนรัฐมาลาว่า
 ถ้ามีเกี่ยวกับเรื่องการเงินเข้ามา อยากรู้ก็กรุณาทำให้หนักแน่น ถ้าเขาแก้แล้ว
 ทางวุฒิสภาเห็นควรทราบบรรณาด เรายืนยันจะยืนยันได้สมศักดิ์ศรี มิฉะนั้น
 เดียวจะเข้าใจว่าวุฒิสภานั้นสนับสนุนรัฐบาล ถ้าจะมีอะไรแก้ไขก็มาแก้ไขด้วย
 กับกระผมอยากจะกราบ เวียนฝากไปยังรัฐบาลด้วย ทั้งนี้ในเรื่องนี้ถ้ารัฐบาลมี
 เหตุผลดีพออย่างไรก็กรุณาแจ้งให้วุฒิสภาได้ทราบโดยละเอียดด้วย เราจะได
 ไรตุลพินิจได้ถูกต้อง ถ้าหากว่าเป็นเรื่องซึ่งห้ามมาโดยตามรูปงานธรรมดาที่ไม่
 ได้คิดใจอะไรเราจะไต่ถามไปไต่โดยไว ขอขอบคุณครับ

นายสมภพ โทกระษิทย (รองนายกรัฐมนตรี) ทานประธาน
 ที่เคารพ ทานสมาชิกผู้มีเกียรติ รัฐบาลขอเวียนชี้แจงคังต่อไปนี้ ว่างพระราช
 บัญญัติ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของตุลาการรัฐธรรมนูญ
 นั้น ได้มีวิธีการปฏิบัติในการให้ประโยชน์ตอบแทนมาเป็นอยู่ ๒ แบบสรุปได้ ๒
 แบบ เริ่มตนให้เห็นราวคั้งในตอนระยะเริ่มตนของระบอบประชาธิปไตย ก็อ
 ครั้งจะ ๑๐๐ บาทต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙อำนาจหน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญ
 ความบหนักขุมติรัฐธรรมนูญเพิ่มมากขึ้นคือแต่เดิมมานั้นตุลาการรัฐธรรมนูญมีหน้าที่
 แต่เพียงที่จะวินิจฉัยพระราชบัญญัติที่ขัดความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและศาลได้

ส่งพระราชบัญญัติที่มีปัญหานั้นมาสู่ตุลาการรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นงานในหน้าที่ของ
 ตุลาการรัฐธรรมนูญจึงมีน้อย แต่ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้เพิ่มอำนาจ
 หน้าที่ของตุลาการรัฐธรรมนูญขึ้นอีกหลายประการทำนองเดียวกันที่ได้บัญญัติไว้ใน
 รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือนอกจากจะมีหน้าที่พิจารณาตัวกฎหมายที่ได้ผ่านการ
 พิจารณาของสภานิติบัญญัติไปแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่
 เกิดปัญหาว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งท่านประธานวุฒิสภาก็ดี หรือประธาน
 สภาผู้แทนราษฎรก็ดีส่งไปให้ตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณา และรวมทั้งร่าง
 พระราชบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภาไปแล้วแต่นายกรัฐมนตรีก่อนที่จะนำ
 ขึ้นกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมลงพระปรมาภิไธย
 นั้น ถ้านายกรัฐมนตรีเห็นว่ามีข้อความขัดต่อรัฐธรรมนูญ ก็อาจจะไปให้
 ตุลาการรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ นอกจากนั้นตุลาการรัฐธรรมนูญยังมีอำนาจหน้าที่
 วินิจฉัยถึงความสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิก
 วุฒิสภาอีกด้วย เมื่อกำหนดถึงอำนาจหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นมามาก เช่นนี้ รัฐสภาตาม
 รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงได้เพิ่มเงินประโยชน์ตอบแทนให้แก่ตุลาการ
 รัฐธรรมนูญขึ้นเป็นจำนวนเงิน ๔,๐๐๐ บาท รัฐบาลก็ได้นำเอาความคิดของ
 รัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ มาเสนอ เพราะฉะนั้นจำนวนเงินตอบแทน
 ๔,๐๐๐ บาทสำหรับตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นจึงเป็นจำนวนเงินที่ได้ผ่านการกลั่น
 กรองของสภานิติบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗ แต่เมื่อสภาผู้แทนราษฎร
 ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเห็นควรลดลงมาเหลือ ๓,๐๐๐ บาทหรือ ๒,๐๐๐ บาท
 ก็สุดแล้วแต่ทางรัฐสภา

นายธรรมบุญ ด้กพิล : ขอขอบพระคุณครับท่านประธานที่
 เคารพ ขอบพระคุณท่านรองนายกรัฐมนตรีที่ไต่ถามทักขณ แต่ทว่ายังมีปัญหาอยู่ใน
 เนื้อหานิตหนึ่งครับ เพราะว่าเท่าที่กระผมได้ฟังการประชุมของสภาผู้แทนราษฎร
 เขาก็ตกลงไป เพราะมองเห็นว่าทางประธานตุลาการรัฐธรรมนูญประธานใหม่

ทองชอกราบ เวียนเอยถึง เขามอกล่าว ท่านประธานรัฐสภาคือท่านประธานวุฒิสภาและท่านประธาน เหล่านี้ก็มีเงินประจำตำแหน่งมากอยู่แล้ว ซึ่ง เหตุผลอันนี้ ความจริงคนละเรื่อง แต่ที่กระผมก็ไม่มีสิทธิ์ใดอภิปรายในเรื่อง เหล่านี้เมื่อเราพูดในเรื่องของเรา กระผมก็คิดว่าถ้าหากเราจะปล่อยยานไปกระผมเห็นใจรัฐบาลอยู่เหมือนกันว่า ได้พิจารณามาก็คงจะหนักแน่นพอสมควร และถ้าหากถูกคัดไปเรื่อย ๆ กระผมก็เกรงว่าต่อไปจะเป็นประเพณีรัฐบาล เสนออะไร ก็จะต้องมีการต่อรองกันอยู่เสมอ ในที่สุดรัฐบาลก็อาจจะเสียดายพจน์ไปกลายเป็นเหมือนพอกาตลาค เรแล้วดีแบกมทานาคหรือปากคลองตลาดซึ่งบอกยานต้องใหญ่ท่อโตโดยเฉพาในยามสินค้าแพงพวกนี้ก็ค้ออยู่แล้ว ถ้าจะมาก่อกันในสภา กระผมรู้สึกว่าจะลำบาก วุฒิสภาที่จะต้องกลายเป็นคนคัดสินก็จะลำบากอีกอีกใจเหมือนกัน เพราะอะอะเขาก็ทำว่าเป็นสภาตราบาง เป็นที่เลี้ยงบ้าง มาคอยยกมือให้บ้าง ช่วยรัฐบาลอยู่เรื่อย ๆ บ้าง อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ เพราะฉะนั้น เราก็อยากจจะรู้เหตุผลที่หนักแน่นอีกนิตหนึ่ง คือกระผมอยากจจะทราบ ว่าถ้าหากว่าท่านประธานสภาจะกรณากกราบ เวียนถามท่านรองนาชกรมนตรีถ้าไม่เป็นการ รายละเอียดเกินไปคือว่าในอัตรการจ่ายเบี้ยประชุม เหล่านี้ เท่าที่กระผมทราบ เรากำนวณถึงผลงานด้วย อย่างเช่นค่านานดูเนื้องานในระ เมือยวารการประชุมแต่ละครั้งหรือเราคิดแต่ละครั้งให้ไปเลยเช่นครั้งละ ๑๐๐ บาท โดยไม่คำนึงถึงว่าเนื้องานเป็นอย่างไร หรือบางครั้งเราอาจจะคำนวณเหมาเหินไปเลย เหินละ ๑,๐๐๐ บาท เหินละ ๒,๐๐๐ บาท อะไรต่าง ๆ พวกนี้ซึ่งมีให้หลายแบบ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้กระผมอยากกราบ เวียนท่านประธาน ได้กรุณากราบ เวียนถามรัฐบาลว่าในเรื่องนี้ คำนวณโดยถือหลักการเกี่ยวกับเนื้องานด้วยหรือเปล่าหรือว่าถือหลักโดยเกณฑ์เหมา เหินและถ้าเหมาเหินนั้นอย่างค่าที่สุดเท่าที่เราเคยให้กับกรรมการชุดอื่นที่หาอยู่เวลานี้ ซึ่ง

ผู้แทนราษฎรก็อาจจะไปร่วมกับเขาบ้างก็ได้ โดยเป็นกรรมการ เหล่านี้ อย่างสูงที่สุด ในตำแหน่ง เหล่านี้ ในกรรมการ เหล่านี้เท่าไร สมมุติว่าถ้า ๓,๐๐๐ บาท ขุดน้ําทะเลน้ำจืด รัฐธรรมนูญได้ ๓,๐๐๐ บาท แล้วประชาชนได้ ๔,๐๐๐ บาท งบประมาณจะสมควร แต่ถ้อยอย่างสูงที่สุดของกรรมการพวกนั้นในราว ๑,๐๐๐บาทหรือ ๒,๐๐๐ บาท เกณฑ์ที่เราจะต้องวินิจฉัย เหตุผลที่กระผมต้องกราบเรียนถามมา ยักยอก ก็เพราะว่าถ้าหากเราเห็นด้วยกับรัฐบาลว่ามีเหตุผลหนักแน่น เราก็อาจจะต้องขอแปรญัตติแก้กลับไปยังเดิมหรืออะไรทำนองนั้นหรือว่าควรปรับปรุงกันไป ซึ่งถ้าเราทำดั่งนั้นกระบวนการทางรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาปรับจะต้องใช้วิธีการอะไรต่าง ๆ ไรเวลาอะไรต่าง ๆ ส่งกลับไปหมพบทวนหรือตั้งกรรมการพิจารณาอะไรต่าง ๆ ยุ่งยากอยู่พอสมควร แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ต้องทำเพื่อศักดิ์ศรีของรัฐบาลและเพื่อเหตุผลที่ถูกต้อง เพื่อเป็นประโยชน์ที่ถูกต้อง เป็นขบถปฏิบัติ ที่ถูกต้องต่อไปก็มันจะทำ เพราะฉะนั้นกระผมก็อยากกราบเรียนขอความกรุณา รบกวนหาประชาชนสภาที่เคารพโลกฎาตามรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง ขอพบพระคุณมากครับ

นายสมภพ โทตระกิตย (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธานที่เคารพท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ รัฐบาลชอกราบเรียนตั้งนี้ว่า ถ้าจะกล่าวถึงถึงระบบของคณะกรรมการที่ประจำอยู่ในรัฐสภาแล้ว หลักของการให้เงินประโยชน์ตอบแทนนั้นคิดตามปกติ เป็นจำนวนหลายครั้งตามผลงานที่ได้ ปฏิบัติอยู่ในตำแหน่งของคณะกรรมการสามัญและวิสามัญ ความคิดนี้ซึ่งที่กระผมได้กราบเรียนไปแล้วก็มีมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ แต่เมื่อมาพิจารณาในภายหลังกฎาตามรัฐธรรมนูญนั้น เป็นองค์การองค์หนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นผู้ได้รับมอบหมายตามรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยชี้ขาดว่า กฎหมายซึ่งผ่านรัฐสภาไปแล้วนั้นมีขอความขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่ง เป็นอำนาจที่มีความสำคัญ

เป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยความเป็นกลาง มีความรอบรู้ในทางด้านนิติศาสตร์รัฐศาสตร์ และเมื่อกำหนดถึงค่านันแล้วจึงเกิดความคิดใหม่ว่าจะยกเว้นกรณีคณะตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ควรที่จะตอบแทนท่านตามผลงานคือตามการประชุมแต่ละครั้ง ควรจะให้เกียรติสำหรับท่านเมื่อได้รับมอบหมายตามรัฐธรรมนูญ ได้รับเลือก จากรัฐสภา โดยความคิดนี้ได้เปลี่ยนเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วเป็นการ เหมาะจ่าย เป็นรายเดือน แล้วก็ได้กำหนดเดือนละ ๔,๐๐๐ บาทสำหรับประธานตุลาการรัฐ- รัฐธรรมนูญ และ ๓,๐๐๐ บาทสำหรับกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ อัตราสำหรับ คณะกรรมการที่นอกจากตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นก็ถือว่าสูงสุดในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ถ้า เปรียบกับคณะกรรมการทางด้านฝ่ายบริหารของรัฐบาลนั้น ซอกกรวยเรียกว่า กรรมการที่ไต่รับ เบี้ยประชุมหรือ เงินตอบแทนที่สูงสุดอยู่ในปัจจุบันก็คือ คณะ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการ ที่ เรียกว่า ป.ป.ป. ประธานกรรมการไต่ เดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท กรรมการ ไต่ เดือนละ ๘,๐๐๐ บาทซึ่งสูงสุด ส่วนรัฐสภาที่เงินนั้นก็อยู่ในประมาณ ๓,๐๐๐ บาท ๔,๐๐๐ บาท ตัวกรรมการก็อาจจะได้ ๒,๐๐๐ บาทหรือ ๓,๐๐๐ บาทแค ถ้าเป็นกรรมการที่ตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกรรมการแล้ว ตัวประธานก็ จะได้ประมาณ ๑,๕๐๐ บาท และกรรมการไต่ ๑,๕๐๐ บาทอย่างเช่นกรรมการ เรื่องราวร้องทุกข์ กรรมการกฤษฎีกา หรือกรรมการ ก.พ. ส่วนกรรมการอื่น นั้นก็ได้ ๘๐๐ บาท ตัวประธานได้ ๑,๐๐๐ บาท นี่ก็เป็นเกณฑ์ประเมินขอ ประทานกรวย เบี้ยตามที่ท่านสมาชิกอยากทราบ

ประธานวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดที่เห็นอย่างไรอีก เชิญครับ
 ร้อยตำรวจโท ชาญ มนูญธรรม : ท่านประธานที่เคารพ
 กระผมไม่เห็นด้วยที่สภายุแทนราษฎร ได้ตัด เงินค่าตอบแทนให้แก่ตุลาการรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่าองค์กรตุลาการรัฐธรรมนูญนั้นตราขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ และเป็น

LIRT

องค์กรที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง การเงินกระดมคิดว่าท่านเหล่านั้นคงไม่ นึกว่าจะสำคัญสำหรับตำแหน่ง แต่เป็นเกียรติ เพราะฉะนั้นกระผมเห็นว่าน่าจะเป็นจำนวนเงินตามร่างของรัฐบาล กระผมมีความเห็นอย่างนี้ และขอเรียนฝากคณะกรรมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไว้ด้วย ขอคุณครับ

ประชาชนวุฒิสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นอะไรอีกหรือไม่ครับ
(ไม่มีสมาชิกอภิปราย)

ประชาชนวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดขออภิปราย ผมจะขอมติจากที่ประชุมเห็นว่าเห็นสมควรรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นสมควรรับหลักการ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๒๐ คน)

ประชาชนวุฒิสภา : ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย โปรดยกมือขึ้น
(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประชาชนวุฒิสภา : ไม่มี เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ คณะกรรมาธิการครับ

นายสมภพ โทตระกิตย์ (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธานที่เคารพ รัฐบาลขอเสนอคณะกรรมาธิการชุดที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และแปรญัตติตามข้อบังคับครับ

ประชาชนวุฒิสภา : รัฐบาลขอเสนอคณะกรรมาธิการชุดเดิมที่ตั้งไปเมื่อครั้ง แล้วยังแปรญัตติตามข้อบังคับ มีท่านผู้ใดคัดค้านหรือไม่ครับ
(ไม่มีสมาชิกคัดค้าน)

ประชาชนวุฒิสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดคัดค้านก็ให้ เป็นไปตามที่ รัฐบาล เสนอ

วันนั้นผมกระเบียดวาระการประชุมแล้ว ผมขอขอบพระคุณท่านสมาชิกทุกท่านที่มาประชุมขอปิดประชุมครับ

ผู้กรรไงานการประชม

อรธา เจียมเจริญ
นนทลี จำป๋อง
ปราณี เอกรัตนากุล
เปรมจิต บุญหลอ
อุทุมพร แกวสติกัย

สมชาย คาวอุคม
มาลี อ่ำไพลาเลิศ
อาภรณ์ พงษ์นาก
ศรีบุญญา จันทร์เวีย
บังอร แกนกุล

คณะกรรมการตรวจรายงานผลการประชุม

พันเอก กมล เรืองวุฒิ
 พลเอก ประสาร อมาตยกุล
 พลตรี เรืองฤทธิ์ รุมาคม
 พลโท เกริกศิลป์ กัลยาณกุล
 พลโท แสง จามรจันทร์
 พลเรือตรี สำอาง กรโสภา
 นางสาวอุไร ลีอากาศ
 นาวาอากาศโท สมรวย อารัตินุจร

ตรวจแล้ว วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๒

สภารับรองในคราวประชุม
 ครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ (สมัยวิสามัญ)
 วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๒

พลอากาศเอก หะริน หงสกุล
 ประธานวุฒิสภา